

Эхэ хайхан нютагаа эд хамта мандуулаар!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газета

1995
ДЕКАБРИИН
20
Үбэлэй хинуулаагийн
гахай
ларын 28
СРЕДА
гарагай 4
№240 (19333)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

Российской Федерации Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын
депутадуудай, нютагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын зургаануудай
декабриин 17-до республика доторнай үнгэрбэ.

Эрх мэдээсэлэнэй ёһоор, Буряадай нэгэ
хунгуулин 9-дэхи округһоо Загарайн
фабрикын директор **С.И.Найчукова**
Дүүмын депутадаар хунгагдаа. Улаан-
Удэдыгөө хүтэлбэрилгын гулваагай тушаалда
гэдэһэн 4 кандидадай дундаһаа
"В" гэжэ фирмын хүтэлбэрилэгшэ
Валов олоной дуугаар хунгагдаа гэдэн
хунгуулин городской комиссиһаа абтаба.
Улаан-Удын захиргаанай гулваа байһан
эвэр хоёрдохи хуури эзэлээ.

тэмсэл эхилхэн байгаа. Редакцида ороһон
тусхайта бэшэ мэдээнэй ёһоор, Хурамхаанай
аймагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын гулваагаар
Г.Ч.Цыбиков, Сэлэнгын аймагай өөһэдыгөө
хүтэлбэрилгын гулваагаар **Н.Д.Бадмаев**, Ахын-
В.Р.Монголов, Хэжэнгын - **С.Ц.Цыреторов**,
Яруунын аймагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилгын
гулваагаар **Ц.Э.Доржиев** хунгагдаа.

Буряад Республикын хунгуулин комиссиин
хунгуулин дүнгүүд тухай шийдхэбэринүүд ойрын
үдэрнүүдтэ мэдээсэгдэхэ гээд найдуулаа.

С. ОЧИРОВ.

ЭДЭБХИИН ОРШОН БАЙДАЛДА

Манай корреспондент **Ц.Гонгоров** телефоноор
Российской Федерации Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын
хунгалта Агын Буряадай автономито округто
декабриин 17-до эхэ эдэбхиин оршон байдалда болобо.
Энэ мандадтай 215-дахи округһоо Россия
на Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутадта табан
дэбжүүлэгдэһэн юм. Хунгуулин 56 участок
Списогуудтэ оруулагдаһан хунгагшадтай 71, 6
хунгалтада хабаадажа, шэлэһэн
хунгагшадтай дуугаа үгэһэн байна.
Хунгалтын үедэ урда тээнэ Россия Гүрэнэй Дүүмын
Комиссиин хунгалтын хэрэгүүдэй талаар комитедэй
хунгалта байһан **Б.Б. Жамсуев** Улаан-Удэ хотодохи
"В" гэжэ акционернэ бүлгэмэй вице-президент **Б.Ф.**
Улаан-Удэ хоёрой хоорондо илангаяа шанга тэмсэл болоо.
Хунгалтада 37, 4 процентын дуу абаһан **Баир**
Семенович Жамсуев Агын нэгэ мандадтай 215-дахи
Российской Федерации Федеральная Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ
хунгагдаба. Дуугаа үгэһэдэй 36,1 процентын
хунгалтада **В.И.Труфанович** Тушемиловые дэмжээ.
Хунгалтада 31,3 процентын - Аграрна партиин, 18
% - Россия Федерациин Коммунист партиин, (КПРФ),
хунгалтада 18,7 процентын - Россия либерально-демократическа партиин
дуугаа үгэһэн байна.

С. С. БОСХОЛОВ — ДУУМЫН ДЕПУТАТ

Эрхүүгэй областиин Усть-Ордын
автономито округто үнгэрэгшэ
амаралтын үдэр - декабриин 17-до
Гүрэнэй Дүүмын депутадые хунгалта
эмхи гуримтайгаар, эхэ дэбжэлтын
оршон байдалда үнгэрбэ.

Усть-Ордын нэгэ мандадтай 220-
дохи хунгуулин округһоо Гүрэнэй
Дүүмын депутадта кандидат - урда
тээнэ Гүрэнэй Дүүмын Аюулгүй байдал
сахинын комитедэй түрүүлэгшын
орлогшо, юрист мэргэжэлтэй **Сергей**
Семенович Босхоловой түлөө округой
хунгагшадтай 43,2 процентын дуугаа
үгэбэ. Кандидат **В.Г. Малеев**
хунгагшадтай 31,0 процент дуу абаа.

Федеральная списогээр Россия
Федерациин Компарти хунгагшадтай
22,9 процент дуу абажа, түрүү хуурида
гараба. Аграрна парти - 19,2, "Россия-
манай гэр" - 9,4, "Россия эхэнэрнүүд -
8,7 процент дуу абаһан байна

Е. ЦЫБЕНОВА.

Улаан-Удын Железнодорожно районной хунгуулин 7-дохи
участогта, Гүрэнэй Дүүмын болон нютагай өөһэдыгөө
хүтэлбэрилгын зургаануудта депутадууде хунгалтын үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БАИР УСКЕЕВ ГУЛВААГААР ХУНГАГДАБА

(Телефоноор абтаба). Декабриин 17-до үнгэрэгдэһэн хунгалтын
дүнгөөр Түхэнэй аймагай өөһэдыгөө хүтэлбэрилхэ гулваагай
тушаалда Харбяангуудай совхозой директорээр хүдэлхэн **Баир**
Шоенович Ускеев бэшэнхээ олон дуу абажа, хунгагдаба. Гулваагай
тушаалда тэрээнхээ гадна уялгата медицинын страхованиин жасын
Түхэнэй филиалай директор **Татьяна Дашиевна Аюшеева**, аймагай
гулваагай нэгэдэхи орлогшо **Николай Доржиевич Петухов**, Туранай
совхозой директор **Илья Садаевич Маншеев** гэгшэд кандидатуудаар
дэбжүүлэгдэһэн байгаа юм.

Районно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн 38 кандидатһаа 16-
ниинь энэ үдэр хунгагдаба.

Манай корр.

ДОЛООН ХОНОГОЙ САГАЙ УЛАРИЛ

Декабриин 16-һаа 20 болотор хүйтэн байба. Эдэ үдэрнүүдтэ
халхигүй, шэмэрүүн хүйтэн байгаа. Байгалай эрьээр саһан ороо.
хүниндөө -30 -35 градус, хойто аймагуудта -33 -40 градус хүйтэн
байха. Үдэртөө -17 -22, Муйскын аймагта -30 градус хүйтэн
байхаар багсаагдаа хэн. Байгалай эрьээр хүниндөө -15 -20 градус,
үдэртөө -10 -15 градус хүйтэн байгаа.

Декабриин 20-ной хүүлээр хүйтэн буурахаар хараалагдана.
Ц. ЖАЛСАНОВА,
метеорологин албанай таһагые даагша.

АМЕРИКАН ХУРАГШАДАЙ АЯНШАЛГА

Декабриин 17-до Улаан-
Удэ хотын түб үйлсөөр
оршодог "Булат" кафеда
американ бүлэг хурагшадтай
ээлжээтэ уулзада үнгэрбэ.
25 хурагша багшанартаа
Улаан-Удэ хотодохи
аяншалхадта, амаралтын
үдэртэ хонирхолтой хэмжээ
аюулгануудта хабаадалсаа.
Хотын хүүгэдэй болон
эдиршүүлэй уран бэлгэй
ордон соо Байгал шадарай
нотагуудта ажаһуудаг элдэб
яһатанай хатар наада хараа,
хүүлээрнэ "Булат" кафе соо
аман зохёолой "Ангар"
ансамбльтай ганилсаа.
Буряад арадай аман зохёолой
баялиг болохо урданай
ауунууде шагнаба.

Эдэ үдэрнүүдтэ
Америкэхээ ерлэн
айлшадтай хамта манай
республикын эрхим
хурагшад, ерэхэ жэлдэ
Америкэ ошохо үхибүүд
ябалсаа.

Буряад ороной үетэнтээ
эбтэй эстэйгээр, хани
халуунаар харилсанан холын
ороной үхибүүд декабриин
18-да Улаан-Удэһөө мордобо.
Е. ЦЫМЖИТОВА.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ ДЕПУТАДУДАЙ, НЮТАГАЙ ӨӨНЭДЫГӨӨ ХҮТЭЛБЭРИЛГЫН ЗУРГААНУУДАЙ, ДЕПУТАТУУДАЙ, ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДТЭ, БҮХЫ ЭРХЭТЭДТЭ

Республикын Гүрэнэй герб тухай. Буряад
Республикын Хуулин зарим дүримүүдые хэрэглэхэ гурим
Буряад Республикын Арадай Хуралай 1995 оной
22-ой тогтоолой 3-дахи пункттай зохиладуулан,
Республикын 1978 оной Конституцида
гараһан Гүрэнэй гербын дүрсые тусхайта бланкнууд,
Улаан-Удэ болон штампнуудта хэрэглэхэ болзор 1995 оной
декабриин 31-дэ дүүрэнэ гээд Гүрэнэй-хуули ёһоной
архай уридшалан хануула.

Республикын 1978 оной Конституциин найруулһан
Республикын Гүрэнэй гербын түхэлтэй бланкнууд,
Улаан-Удэ болон штампнууде хэрэглэхэн бүхы
хунгалтада заагдаһан болзорһоо хойто тээ юридическэ
хүтэлбэрилэгшэ тоологдохо.

Буряад Республикын Президентын,
Хуульшарын аппаратай гүрэнэй-хуули ёһоной управлени.

Дэлгүүр ажамидарха арга бэдэрхэ

ӨӨРЫНГӨӨ ХҮСЭНДЭ НАЙДАЖА...

Хүн бүхэн өөрын тоонто нотагтай, газар убагай, ой тайгатай байдаг гэжэ ханадагби. Бишье тиймэ газартайб. Минии уг гарбалай зон урда сагнаа эхижэ, хамаахай гэжэ нотагта ажабууһан түүхэтэй. Энэмнай Уланхаанай эвенк арадай эздэдэг байһан газар юм. Тэрэ Баргажан мүрэнэй урда эрьедэ оршоно. Минии тоонто нотаг үзэсхэлэн хайхан: эндэ нуур намагуудыше, голгорходыше бии.

Эхэ, эсэгымни угсаатан урда сагнаа адууһа мал үсхэбэрилдэг, агнуури эрхиддэг байһан. Энэ уг мэргэжэлын нэмдэше дамжан хүрэхэ ерэнхэй ааб даа.

...Хамаахай. хайхан лэ дайда даа! Адууһа малай бэлшэхэ тала дайдагтай, үбдэгсөө үбдэ ногоотой сабшалангуудтай. Загалашалха газар олон. Урдандаа леспромхозой эмхидхэгдээгүй байхада, оршон тойрон хүхэ ногоон нэмжын байгша лэн. Тийхэдэ ан гүроошые элбэг бэлэй. Ой тайгын модоной хайра гамгүйгөөр отологдожо эхиэхэдэ, зарим гол горхонууд хатажа захалаа. Хура бороогой ехээр ороходо, уһаниннь орьелһэ халижа, ургамал ногоо, ой модогүй болоһон элһэлиг хүрһые лэтэ сохин, газарай шоруу нураажа, ондоо тэшээ уһанай урдааг ушарнууд

дайралдана. Иүүлэй үедэ тайгадаа гаража, модо отолхо йбадал үсоороо, гэбшые ой соо модо отолон унагаалгын турим нулаар сахигдана. Эдэ бүгэдые хараад байхадаа, сэдхэдэм уйдхар гашуудал түрэдэг. Тийгэншыегүй яахаб даа. Юуб гэхэдэ, бидэ һаял газартаа бодото эзэн боложо, тэрэнэй хэр зэргын сэнгэе хара хүлһөө адхан, ёһотоор амсажа байна бэшэ гүбди.

Манай Уланхаанай сомоной харьяата газар дээрэ арбаад шахуу эвенкүүдэй гэр бүлын ажахынууд эмхидхэгдээ лэн.

Хамаахай гэжэ газарта эмхидхэгдэһэн минии өөрын гэр бүлын ажахы хадаа "Иригтэ" гэжэ нэрэтэй. Энэ үгые эвенк хэлэнһэ буряадшалхада, "шоргоолжон" гэхэн удхатай. Бутын олон шоргоолжод шэнгээр ажаллаагүй һаа, энэ хүндэ хүшэр сагта ажамидарха гэлли тиймэшые бэлэн бэшэ. Энээн тухай һанажал, бодожол йбаха хэрэгтэй бшуу. Иигэжэ би сэдхэддэ шэбшэн, үри хүүгэдтэ хэлэгшэб.

Гурбан жэлэй саада тээ гэр бүлын ажахы байгуулаха үедэмнай манайда гүрэнэй талаһаа туһаламжа үзүүлгдэ бэлэй. Тэрэнэй ашаар лэ адууһа мал, "Т-40" түхэлэй трактор, модо отолон бэлэдхэхэ онһон түхээрлэгэ гэхэ мэтын

юумэнүүдые худалдан абаа лэмди. Эдэнээ ашагтайгаар хэрэглэхэ гэжэ оролдоноб. Өөрөө ажал хэлгүй, гүрэнһөө туһаламжа хүлээгэд, нимэ сагта нуултай аал? Үгы ааб даа.

Мүнөө бидэ хашаа хорёо соогоо адуу мориодтой, хони хурьгадтай, үхэр малтайбди. Тэдэндэ хүсэд хүрэхэ үбһыень зунай сагта 25 гектар сабшалангай талмай дээрэхэ өөһэдөө бэлэдхэнбди.

Эдэ жэлүүдтэ гүүнүүднай унагалжа, үнээднай түллэжэ, эхэ хониднай хурьгалжа, табан хушуу адууһа малаймнай тоо толгой олошорно. Энээндэнь баясагшабди.

Баргажан голой эхин шадарай газарнуудта Владимир Лоргоктоевтоной, Орочен Берельтуевтоной гэр бүлын нэгэдэлнүүд яһала һайн дүнгүүдтэй гэхэдэ адуутүй.

Лоргоктоевтоной "Лора", Берельтуевтоной "Джирга" гэхэн ажахынуудай үхэр малай, адуу мориодой, хонидой тоо олошорно. Ажал хэжэ байһан хүнүүдэй ажалай дүнгүүдэй муу бэшэ байһанда миниишые сэдхэддэ урма баяр түрэжэ, эдэ түрэл түхимүүдэйнгээ амжалтаарнь омогорхоноб.

Өөрымни гэр бүлэ тиймэшые ехэ бэшэ. Гурбан үхибүүдтэйб. Тэдэнэйм хоёрын. Уланхаанай дунда хургуулида хурана.

Багамнай гэртээ.

Хамаг ажал хүдэлмэриез һамгантаяа сугтаахэнбди. Хэхэ юумэмнай бага бэшэ. Эртэ үглөөгүүр бодоод лэ, үдэшэ орой болотор энэ тэрэ юумэээ бүтээжэл йбахаш.

Алтан намарай агнууриин сагай хүрэхэ ерэхэдэ, ойдо гаража, хэрмэ, булганай мүрөөр холын хүбшэ тайгаар йбахашые дуран хүрэдэг. Яахабши, худалнууд соогуур урдажа байһан шуһан соо эхэ, эсэгымнай орхихон үнэтэй, сэнгтэй ульһан байна бшуу. Тэрэмнай бугын урамдаата дуутаар бидэнэ гүн тайгын гүнзэгы руу урьялжа, дууджа, далажа байдаг бэшэ аал? Тийгэнэ гэхэдэ болоно.

Эхэ, эсэгын эрхилжэ йбаһан агнууриин нарин хэрэгтэ үри хүүгэдэе хургаха, мэдэхгүй юумыень ойлгуулжа үгэхэ гэшэ манай өөһэдымнай шухала хэрэг болоно.

Буу, һомо, агнууриин бусад хэрэгсэлнүүдые шадал зэргээрэе бүридхэн суглуулжа, уржаа йбаа залуу үетэнөө ондоо хүндэ бэшэ, өөртөөл найдан, оортөөл түшэглэн, хургаха ёһотойбди.

Ц. СТЕПАНОВ,
Уланхаанай эвенк сомоной эрхэтэн.
Хурамхаанай аймаг.

БАЙГААЛИДА ОНСО АНХАРХА

Экологийн болон байгаалин нөөсөнүүдые хамгаалгын гүрэнэй комитет Улаан-Удэ хотын промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, ба экологуудтай "Буряад Республикада оршон гойрохи байгаалие хамгаалха тухай" Хуулийн проект зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэбэ.

Байгал шадар ажаһуудаг мааньдта тус Хуули шухала хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэлтэй. Байгаалида аюул хүргэхэгүй технологиныудые зохёон нэбтэрүүлэхэ саг хүрэхэ эрхэйтэй, тиймэһэ тус Хуули хэрэглэхэ дэлхэйн практикатай тааралдуулагдаһан байха ёһотой гэжэ РАН-ай СО-гой Бурядай эрдэмтэй түбэй естественнэ эрдэмтэй институтай директор К. А. Никифоров тэмдэглээд, тус Хуулине түргэн баталха гэжэ яараһанай үлүү гээд нэмэбэ. "Нарин сэмбын мануфактура" гэхэн АО, Авиацонно завод, "Стальмост", "Бурятзолото" мүн иймэ һанамжануудтай, мүнөөнэй экономическа хүшэр байдалда тус Хуулине хүсэндэнь оруулбал, бага бэшэ хохидолгодо орохобди гэжэ промышленнигууд мэдүүлэ. Энэ асуудалаар нотагай засагаархидай болон промышленна предприятинуудай эрхэ түдөөлөлгэнүүд хизаарлагдаха ёһотой. Гүрэнэй болон шитли эмхинүүдтэ үгтэхэ ёһотой экологическа мэдээсэлүүдтэ энэ мүн лэ хабаатай. Хуулийн проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ хоёр-гурбан предприятида "Буряад Республикада оршон тойрохи байгаалие хамгаалха тухай" Хуулийн зарим статьянуудые "хүдэлгэжэ" үзэхэ талаар "полдон" нээхые "Нарин сэмбын мануфактура" гэхэн АО-гой генеральна директорэй орлогшо С.М.Гуревич дурадаха.

Буряад Республикын Экологийн болон байгаалин нөөсөнүүдые хэрэглэхэ талаар гүрэнэй комитэдэй гүрүүлэгшэ В.Е.Гулюнов Хуулийн проект туһаа зүбшэн хэлсэлгидэ түгэсхэхэ зуураа, энэ асуудалаар хүдэлмэри үргэлжэлһөөр гэжэ тэмдэглээ. Хуулийн проект Правительствын, удаагы Арадай Хуралай сессийн үзэмжэдэ табигдаха.

Мүн тус Хуулине Россия Федерацийн Гүрэнэй Дүүмэдэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан Байгал тухай Хуулитай тааралдуулаха хэрэгтэй.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

Аймагай промышленна хэдэн предприятинуудай дундаһаа түмэр-бетон зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг Таловкын заводой коллектив экономическа талаар саашадаа хүгжэхэ шэнэ эрхэ байдалда яһала арга хургаа оложо, амжалтатай хүдэлжэ байнхай.

Тэнсүү бэшэ-налогой политикин хэды хүндэрөөшые һаань, тус предприятиин хүдэлмэришэд промышленна продукци ба арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаха программада яһала бэлүүлжэ ябана. Энэ эрхэ байдалда заводойхид ганса гол үйлэдбэриез тогтонижоруулаа бэшэ, аймагайнгаа бусад хүршэ нууринуудай зондо хэрэглэгдэдэг промышленна шэнэ продукци үйлэдбэрилгые эмхидхэжэ шадаһан байна.

Эд хэрэглэгшэдэй дэлгүүр дээрэ үмсэдөө гаражнуудые барилгада хэрэглэхэ түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые олоор худалдаанда табидаг

ГЭДЭРГЭЭ СУХАРИНГҮЙГӨӨР

болонхой. Жэлэй эхинһэ хойшо бүхыдөө 4020 дүрбэлжэн метр-продукци бүтээн гаргагдаа гэхэ гү, али нөдөндөноной энэ үеынхидэ орхобдоо 1500 дүрбэлжэн метрээр ехэ продукци үйлэдбэрилэгдөө. Үнгэрһэн хугасаа соо тэдэнэрэй үйлэдбэрилһэн бүхы зүйлэй промышленна продукцинь 42600 дүрбэлжэн метртэ хүргэгдөө. Энэнь арба шахуу миллиард түхэригэй сэнгтэй продукци үйлэдбэрилэгдэһэн болоно гэшэ.

Н.ХАРИТОНОВ,
"Прибайкалец" газетин редакциин таһагые даагша.
Прибайкалийн аймаг.

ИНВАЛИДУУДАЙ ҮДЭР

Һайхан Доодо-Ивалгын Соёлой ордон соо инвалидуудай үдэр үнгэргэгдэбэ.

Доодо-Ивалгын захиргаанда хамта 110 инвалид тоологдодог. Тэдэнэй 17-ниинь үхибүүд юм. Тиймэһэ 5 нууриһаа сугларһан инвалидуудай хоорондо дуунай, хатарай, хубсаһа хушарай, гэр урлалай, зурагуудай конкурсууд болоо.

Энэ удаа хэмжээ йбуулгада Ивалгын совхоз-техникумэй директор А.Ф.Манушкин, Доодо-Ивалгын дунда хургуулийн директор Г.Д.Дугарова, "Фермер-1" гэдэг ажахын директор Б.Б.Цырендашев, "Витим" ажахын директор И.А.Дансеев, хизаарлагдаһан харюусалгатай "Ханга" нэгэдэлэй

түрүүлэгшэ В.А.Хобарков гэгшэд ехэ туһаламжа үзүүлээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Энэ үдэр үхибүүн бүхэн бэлгэ-сэлэгтэй болоһон байна. Гэхэтэй хамта республикымнай инвалидуудай бүлгэм хүн зоние социальна талаар хамгаалгын министрствын зүгһөө эм дом, түлбэригүй хоол гэхэ мэтэ туһаламжа инвалидуудта үзүүлэгдэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Л.ДАНЗАНОВА.

- Пүүлэй хэдэн жэлэ нотагуудта гэр байра үсөөн бар заһабариллагдана гэжэ мэ Тийгэбэшые манай нэрэмжэтэ таряашадай модошо дархашууд дэлгээд, юушые хэйгү гэхын аргагүй. Хоёр брш

БАРИЛГА ТУҺА ХҮРГЭН

шадалаараа оролдожо ойрын малай байра хургуули, саадай, ба байшангуудые заһабарил гэжэ Ехэ-Кур барилгашадай бригадир Константинюна Степантай уулзахадаа хоёр Жэлдэ нотаг соогоо бодхоожо, нүхэдтөө туһа Энэ намартаа Зеленик Рыжакбвтоной, Ковалёв бүлэнүүд шэлэ гэртэ зоо. Пүүлэй үедэ нотага ажахынгаа правленин баталжа, һаанаандаа т байшан бодхоолог за болонхой. Юуидэ прав элэсэ баталха болооб тэднээ туһаламжын абахадань, гаргашада хүнгэн болоно бшуу, - гэжэ лэл.

Паяхан Тимофей Сем Алексеевэй бригада оло малшанаар ажал Зайцевтаанда хуушан хажууда томо байшан түбхинүүлэб. Тийгэжэ э барилгашадай бригада нотаг соогоо айлай гэр бодхоогоод байна гэхын баһал холын малшадта гэр байра ба малай хой заһабарилдаг юм. Зай малай байра аргагүй хуу һандаран улахааа байна.

Угышые һаа, бэшэ гэрнүүд һандаргагдажа мододын хулгада абтэ бүгэдэ хэргэхын тула модон хэрэгтэйб даа малшадаа үбэлэй хүйтэ байлхагагүй ха юмши. Т хэрэгтэй. Барилга, заһабарилгын хүтэлбэри ошоожо, шалгалта хэдэ

- Тийхэдэ бидэнэрые соогоо хооһон торхо бод арилшана гэжэ бу һаан Гэрыс газар талаһаань хэрэгтэй. Уран дархашуулинай элдэб у сонхын хаалтануудые үгэдэг. Шэмээшэгүүд газар досоогүй шэлэ туратай гүбди даа, - гэжэ М.К. Степанова энэнь н өөрөө бэрхэ архитектор, барилгашан гэжэ нэрлүү

- Сагай хатууда мүнэ тойроод хуу юумэмнай һандараа гээдлуугаа бол хэл манда эржэ туһалжэ Тийгэжэ өөһэдынгөө оролдолгоор ажа ба багахаһааршые һаа, һэ байял. - гэжэ тэрэ хэлэ

С.ТЮМ

Тарбагатайн аймаг.

Ивалгын акцион "Ивокон" бу кондитерска фаб хилээмэнэй цех эгээ болон. Хилээмэ ба Наталья Василь Мергинева, Вик Анатольевна Шелом гэгшэд ганса дүй АУ бэшэ, мүн предприяти хүндэтэй, аймаг мэдээжэ болонхой. хилээмэ барилгын разрыдаар ажаллана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: х баригша Н.В.Мергинева С.БАЛДУЕВАЙ фото

ПУБЛИКАДАМНАЙ ХУНГАЛТА ЭМХИ ГУРИМТАЙГААР ҮНГЭРБЭ УРАМ ХАЗАГАЙРУУЛХА УШАР ҮЗЭГДӨӨГҮЙ

Удын Октябрьска тоолон ойлын машинануудаар мэргэжэлтэды бэдэдэг танда оршонон 688-дахин участогта үглөөнэй үгэдэ зон олон байгаа. Хэзээшье үзэгдөөгүй сарна бариһан хүнүүд кандидатуудаа элэхэ таатай газар элхэ туһа, иишэ тишээ һүндэлнэ. Удаа хунгагшаднай хэзээ элхихээ эдэбхитэйгээр байна. Урданайхидал

хэдэн удаа гэр гэрээрн ябажа, хунгагшадангаа список шалгах техниксэ талаараа аргагүйдэһэн ушарһаа хунгагшад бүхэндөө урилга элгээһэн байгаабди. Хотын байраһаа нэгэнэй гаража ошоодо, нүгөөдэнь эзэлжэ, нүүн ерэжэ байдаг гээшэ. Ушар тиимэхээ мүнөө ехэл тухашаруу хүдэлэгдэжэ байгдана. хунгалтын журам хазагайруулха ушар үзэгдөөгүй. Гүрэнэй Дүүмэдэ болон хотын захиргаанай Советэ дэбжүүлэгдэһэн депутадта кандидатуудай талаһаа 8 хинан шалгагшад манай дунда хүдэлнэ, гэжэ хунгуулин участогтай

түрүүлэгшэ Вячеслав Исаевич Ровенский хэлээ һэн. Энэхэлхыень гэршэлхэндэл, үндэр хара папааха малгайтай, бүргэдтэй шагтатой шинельтэй Дээдэ-Удын Забайкальска хасар сэрэгэй отделеинин офицер А.И. Шумилов депутадта кандидат Пильчиновэй талаһаа хинан шалгагшаар ерэбэб гэжэ участогтай түрүүлэгшэдэ үнэмшэлгэээ барюулба. Тус участогтай хунгуулин наһаа гүйсэһэн эрхэтэдэй хахадын үдэһын 6 часта дуугаа үгөөд байгаа.

Т. НИМБУЕВ.

ШЭНЭ УЧАСТОГТА

Октябрьска район жэлхээ жэлдэ шэнэ барилгануудаараа суурхадаг гээшэ. Олон шэнэ байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтэнэ, тиимэхээ хүн зонийше тоо олошороо. Хоёр жэлэй саада тээ болоһон хунгалтын үедэ тус районий 32-дохи дунда хунгуулин байшан соо хунгуулин нэгэ участок байһан юм. Хунгуулин 676-дахин участогта хунгалта үнгэрэхэ талаар хунгуулин комиссийн түрүүлэгшэ Максим Иванович Мордвингтай уулзахадамнай, ингэжэ хөөрбэ: - Манай эндэхин 43-дахин, 44-дэхи кварталнуудай хүн зоний олошорходо, урдань эмхидхэгдэдэг нэгэ участогтай орондо хунгуулин хоёр участок байгуулаа һэмди. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада манай эндэ 9 дабхартай хоёр-гурбан гэр, мүн 5 дабхар гөршье ашаглалгада оруулагдан байна. Тиимэхээ хүн зонийн тоогоор хоёр участок эмхидхэгдэ. Мүнөө хүн зон яһала эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. Манай 676-дахин хунгуулин участогта 1875 хунгалта дуугаа үгэхэ ёһотой. Үдэрэй 16 сагта бүхэ хунгагшадтай 50 гаран процент дуугаа үгөөд байба. Тус участогтай зэргэлжэ байдаг хунгуулин 677-дохи участогтай хунгуулин комиссийн секретарь Юлия Анатольевна Филиппова, хунгалта дунда зэргээр ябажа байна гэбэ. Тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдые тодорхойлоходонмай, 16 час болотор списокгэ оруулагдан хунгагшадтай 40 процент дуугаа үгөөд байгаа һэн. Хунгуулин шэнэ участогта ерэгшэд эндэ нэгдэлхэн буфетэ орожо, һүтэй халуун сай ууха, бүүлхэнүүд болон бусадшые юумэ худалдажа абаха аргатай байба. "Наран" гэжэ худалдаа наймаанай фирмын хүдэлмэрилэгшэд эдэе хоолой зүйлнүүдые, тэрэ тоодо пиво, шампанска худалдаба. Хунгуулин шэнэ участогта хүн зон үдэшэ орой болотор дуугаа үгэхэээ хубарижал байгаа бэлэй.

С. ОЧИРОВ.

"АЖАЛ УУДАЛНАЙ НАЙЖАРХА БЭЗЭ"

хубарилдан ерэжэ, хунгаад ошоожол байна. Үгдөөгүүр үбгэд, хүгшэд болон дундуур наһатан эдэбхитэйгээр хунгалтада хабаадаа, харин үдэһөө хойшо залуу үетэн олоороо ерэжэ байна.

- Таисия Семёновна, танай участогта хамта дээрээ хэды хүн ерэжэ хунгаха ёһотой?

- 1420. Тэдэнэй хорин хүндэнь хунгалтын хайрсагууд элгээгдээд байна. Телефоннай таһалгаряагүй ханхинаһан зандаа. Энэ тэрэ асуудалаар хүнүүд хонхоложо байна. Хүн зон нимэ эдэбхитэйгээр хунгалтада хабаадаха юм гэжэ тухайлаагүй байгаабди, - гэбэ.

Хунгалтын үедэ дүүрэн зонтой зал соонь ехэ концерт-наадан табигдажа, сэдхэлээ сэнгүүлхэдэ тааруу хэмжээ ябуулга үнгэргэгдөө. Улаан-Үдэ хотын ба бусадшые мэдээжэ эстрада ансамбльнууд ерэхэнь гэжэ урда үдэрнүүдтэнэ сонсохогодон байба. Жэшэнь, "Лотос", "Вдохновение", "Булжамуур", "Веснушки", "Потешки" гэхэ мэтын уран найханай бүлгэмүүдэй артистнарай бэлиг шадабарие хараха дурагуй хүн гэжэ байха гү? США-гай Калифорни штатай Палаэльто гэжэ хотоһоо ерэхэн бүлэг үхибүүд тус хэмжээ ябуулга хаража, ехэ һонирхобод.

Нэгэдэхин дабхарай столово, буфет, фойе соо амтатой эдэе хоолой зүйлнүүд, хубсаһа хунар наймаалагдана. Столово соо залуу гурбан хүбүүдэй эдэелжэ хуухадань, нэгэ хэды асуудал табибабди.

- Хүбүүд, хэнэй түлөө дүүрэг үгөөбтадаа? гэжэ һонирхобод.

- Танилсахада болохо даа, би Александр гэшэдэ. Энэ Алёша. Саанатнай хууһан нүхэрнай Базар гэжэ нэрэтэй, - гэжэ бээр томо хүбүүнийн бэшэнтээ мание танилсуулба. - Миний хэнэй, ямар партиин түлөө дуугаа үгэхые мэдэхэдэтай болохо. Гурбан бюллетень гартаа абаад байхадаа, нэн түрүүн городойнгоо мэр Лубсановай нэрэ оложо, урдань тэмдэгтабтааб. Юундэ энэ хүнийе найшаагаабид? Александр Гомбоевич энэ хүдэлжэ байһан ажаадаа яһала дүршэл эхэтэй болоо гэжэ булта мэдэнэбди. Хунгалтын урда тээ телевизорээр хэдэ дахин үгэ хэлэхэдэнь, энэ хүнэй хотынхид тухай үнэн зүрхэнһөө ханаагаа зободогын ойлогожо абаа һэм. Зүгөөр партинууд сооһоо абажа харахада, Григорий Явлинский намда дүтэ юм.

- Миний наһал тад ондоо, - гэжэ БГУ-гай түүхын факультедэй оюутан Базар хөөрэлдөөндэ оролсобо, - харин Алёшамнай Шаповаловай түлөө дуугаа үгөөб гэнэ, теэд өөрөө мэдээл юм бэээ. Би коммунистуудые урдандашые дэмжэдэг һэмби, мүнөөшье дэмжэхээрби. Харин Саша демокрадуудта дуратай, теэд тэдэ ажабайдалыень хайн тээшэнь хубилгажархөөгүйл даа. Жэшэнь, бидэ, залуушуудта, хаяар өөрын квартиратай болохо гэжэ найдаһанай хэрэг бии гү? Үгы! Алёша, ханаад үзын даа, - гэн, Базар нүхэртоо хандажа,

Шиний хожомоо басагаая томо болгоод, дээдэ хургуулида оруулжа хургахые хэн мэдэбэ. Мүнөө юрын бухгалтерай курсада хэдэн зуун мянган түхэриг түлэдэг болоо бэшэ гү? - гэжэ Базар нүхэртөө хэлэнэ. Эдэ гурбан залуу хүбүүдэй ажабайдал тухайгаа тон б о д о м ж о т о й г о о р, арсалдаатайгаар хөөрэлдэжэ хуухада, нэгэ талаараа һониншые байба. Нэгэ наһатайшаг эхэнэр басагантаяа бюллетеньүүдэ урна руу табяад, гэшхүүрээр доошоо буужа ябаба. Тэдэнэртэй энэ тэрэ юумэн тухай зугаадалсаһаар ябатараа танилсабабди.

- Бидэ хоёр Сперанскаягай түлөө дуугаа үгөөбди. Тэрэ социальна талаар туһа хүргэдэг гэжэ хүршээрһөө дуулаад, энэ юрын, шадал багатай пенсионернүүдые орхихогүйл гэжэ һананаб. Юрэдөөл, һүүлэй үедэ ажабайдалдамнай найжарха юумэн үгм даа. Мүнөө хунгагданан депутатуудтаа этигэжэ, ажаһуудалнай бага зэргээрше һаа, найжарха бэээ гэжэ найдахаһаа ондоо юун хэрэгтэйб даа, - гэжэ тэрэ хүгшэн хэлээ һэн.

Үдэһын 8 сагта 641-дэхи участогта 48,7 процент хунгагшад дуугаа үгөөд байба.

Г. ЗАНАЕВА.

ЗУРАГУУДАДЭЭРЭ: хунгалтын үедэ; саадай хүмүүжүүлэгшэ Л.Норбоева үхибүүдтээ ерээд дуугаа үгэжэ байна. Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЭМХИДХЭЛ АЙНТАЙ

Халтаева үглэнэ. урда тээ дуугаа үгэлгын нуууд руу ута гэгшын зогсоһон хунгагшад орон байдал тухай, засаг түрэ хөөрэлдэнэ. Тэрэй ёһоор тус участогта 2100 хүн хунгаха ёһотой багта тэдэнэй хахадын хунгажа дүүрээд байгаа. Ма найн дүн гээшэ. Ямар юумэн урма гэжэдэ, зарим хунгагшад ясогтэ оруулагдаагүй, бидэ абтаагүй байшоо. Хүнүүд паспортнуудаа ка, нэмэлтэ списоктэ багтай болоһон байна. Тэн зэмэтэйб гэжэ амни, хунгуулин нин түрүүлэгшэ Д.К. а секретарь В.Н. а иигэжэ ойлгуулба: хунгуулин участогта даһан бүхы списокта дараар гаргаданайнгаа байрын-коммунальна управлендэ элгээгдэжэ, даһан байна. Иигэжэ агын үедэ нэгэ зарим нууд хараһаа алдагашоо абаа".

Буряад илгаагүй олохон А.Г. Лубсановай түлөө мэдүүлээ һэн. Д.ЭРДЫНИЕВА.

ЭРТЭ ҮГЛӨӨННӨӨ ХҮН ЗОН ОЛОН БАЙБА

Железнодорожно районий хунгуулин 739-дэхи участогта үглөөнэй 7 сагнаа хүгжэм наярна. Участогтай комиссийн түрүүлэгшэ Григорий Васильевич Звягин хунгахаая түрүүлэн ерэхэн хунгагшадые бүгэдэ арадай хайндэрөөр амаршалаад, дуугаа үгэхыень уряалжа, нүхэд А.Г.Добрынин, А.А.Сухих, П.Б.Дамбажалов гэгшэдтэ бюллетеньнүүдые барюулба.

Пётр Баданович Дамбажалов иигэжэ хэлэбэ: - Би хүдөөгэй хүнби. 4 жэл соо хүдөөгэй байдал халаа, хандараа, хүдөөгэйхиднай олонхинь ажалгүй болоо, теэд хари гүрэнүүдһээ 50 процент шахуу хүдөөгэй продукци асарагдана. Энэ тэсэшгүй хэрэгые үүдхэдэг Россин Правительствоо, Президентые буруушаанаб.

Эндэ түмэр харгын депогой 7-дохи магазинай наймаашан Надежда Сергеевна Высотина, Тамара Казакова гэгшэд буфет эмхидхэжэ, хунгагшадые эдэе хоолоор, эд бараагаар хангаа. Эндэ эртэ үглөөнһөө зоний олон байһаниинь найшаамаар байгаа.

В.ЦЫДЫПОВ.

Энэ найруулгын гол герой Жаргал Тангатов болоно. Тэрэ Улаан Булаг нотагай Үбжээдэ Ринчинэй Тангадай гэр бүлэдэ 1932 ондо түрэнэн юм. Бага балшар наһаниинь эндээл хони, хурьгадай маараан соо үнгэрхэн ааб даа. Абань тиихэдэ "Улаан ажал" гэжэ ТОЗ-ой үхэрэй бригадын бригадираар түрүүн хүдэлөө, һүүлдэнь 1937 он болотор дархашуулай бригадые хүтэлбэрилөө. Иигэһээр ябатарнь хэрзэги шэрүүн, одоол хатуу саг ержэ, тэрэнэй ажалаа жэншэдгүй хэжэ байгарнь Агын дотоодын хэрэгүүдэй таһагнаа буутай шуутай гурбан "гэлүүгэйхид" гүйлгэдэжэ эрээд, абынь нэрэ хурагуй артелиин түмэршэ дархан Шагдарай Базар-Гүрэтэй суг туужа абаад, арилшоо хэн. Энэ болоһон хорото муухай үйлье Жаргал үшөөл бишыханшье ябаа хаа, тухайлжа абаа бэлэй. Нэгэ "гэлүүн" ташуур буугаараа Үбжээгэй огторгойдо ниидэжэ ябанан элээ шубуус юундэб даа, буудаа гэхэ. Теэд тэрэ яаршни оройдоо тудуагүй юм ха. Энэнь хожомоо ехэ удхатайшье байжа болоо. Юуб гэхэдэ, хоёр бага хүбүүдэ эсэгын туулгажа ошоошье хаань, үлэһэн тэрэ үринэрыннь үнэржэжэ, мүнөө үнэхөөрөөшье Жаргал, Мүнхэ-Жаргал гэжэ абанан нэрэнүүдэ үнэнтэ дээрэн баталан эдлэжэ, олон хүбүүд, басагадаа, аша зээнэрэ үргэжэ ябана бшуу.

Иймэ хара муухай хардалга гүрдэлгын тоджороор түрэнэн орон нотагтаяа, гэртэхинтээ хахасаһан зон ямар олон гээшэб! Ямар хэрзэги, хайра гэмгүй, сэмүүн саг байгаааб! Теэд яахабици.

Тиимэ олоһнье жэл болонгүйгөөр, тэдэй эжынь, 1941 ондо үбшэндэ нэрбэгдэжэ, гээдэ хэн. Эжынь нэрэ Идамай Сэбэгэй Сэрэн-Доржо байгаа. Иигэдэ хоёр Жаргалууднай далаад наһатай хүгшэн эжыгтээ үлэхэ баатай болоо хэн. Үнгэрхэн дайн сэрэгэй үлэн хоһон, хүйтэн сэмүүн жэлнүүдтэ тэдэнэр хэды олон юумэ үзөөб, гаталааб даа. Нэеи гэрнын "далан долоон" соорхойтой, үглөөгүүр бодоходо, үбэлын сэб хүйтэн, бүхэли үдэртөө гэдэһэн соошье юумэн үгы, ходо хуршаганалдаха. Ехэ Жаргалшье хургуулия дүүргэнгүй хаяба. Хүтшэнэжынь хоёрхон үншэрэн үлэһэн ашанараа тэжээхын түлөө колхоздо ямаан шэнэ даха оёжо худалдаха баатай болоо хэн. Тэрэнь нэгэ мэшээг шэниисын

ороһон ба нэгэ хонин болобо. Энээгээрэ нилээд хоолойгоо тэжээгэ. Иигэһээр дайныше дүүржэ, Жаргалшье Улаан Булагтаа миил дүрбэдэхиие түгэхөө хэн.

1947 он. Хатуу үлэсхэлэн жэл байгаа. Аха зон энээниие бултадаа элээр наһана ёһотой. Жаргалшье энэ жэлдэ Согто-Хангилай МТС-тэ трактористын курсада хурахаая ербэ. Директорынь Жабон Доржо, курсын багшань Пунсэгэй Даша-Сэрэн байгаа хэн. Курсынгаа һүүлээр Турын Шагалауур Гурбан-Толгой гэжэ газарта ажаһуужа байһан нагаса абгайдаа - эжынгээ дүүгйдэ ошохо баатай болобо. Юуб гэхэдэ, тэжээжэ байһан хүгшэн

Мүнхэ-Жаргал дүүһэнь ондоо түрэлгэжэ хүн үгы хэн. Дүүниинь тэрэ үедэ Шулуун-Тооромдо нагасындаа байгаа юм.

Модо шэрэдэг автомашинадаа хүдэлжэ ябахандаа, хүндэ бревнууудые үргэжэ, зоогоо шэдэрбэ. Үзүүлхэдэнь, аргашад хүндэ ажал хэжэ болохогүй гэбэл даа. Иигэжэ Жабон директорэй жолоошоноор хүнгэн автомашинада ажалладаг болобо. Жаргал Хангилай МТС-тэ бүхы дээрээ табан жэл соо хүдэлөө хэн.

Түби наран эрьдэжэл, он жэлнүүд ошожол байгаа юм бээ. Залуу, хүжюун наһаниинь тэрэнэй утын замда үнгэржэл байгаа хэн.

колхоз түргэн үндыжэ захалба. Манай Жаргал ЗИЛ-164 түхэлэй самосвал автомашинада хүдэлдэг болобо. Удаань ЗИС-130 түхэлэй шэнэ машинада ажалахыень дурадхаа. Энэ үедэ Соёлой томо ордон, МТМ, 320 үхибүүнэй хураха хургуули, Хара - Нуурта полевой стан гэхэ мэтэ ехэ-ехэ барилга хэгдэ хэн. Энэ бүхы барилгада Жаргалай оруулан хубита баһал бии гэхэдэ, буруу байхагүй. һайн ажалынгаа түлөө нэгэтэ бэшэ шагнал хүндэлдэ хүртөө.

Иигэдэ лэ Бадма Цыреновичын 1966 ондо партиин Агын райкомой нэгэ дуугаар дарга болоходонь, колхозой түрүүлэгшээр Дамби-Жалсан Дондоков дэбжүүлэгдэбэ. Жаргал арбан жэлэй туршада энэ түрүүлэгшээ шэрээ.

Түрүүлэгшынгээ РСФСР-эй

Үнэхөөрөөшье, ямар болоно гэшэб, нэгэ хүн наһанай харгы замынь!

Энэ гэр бүлэ үшөө жэлдэ олон арбаа хүүгэдгээ бумбэрсэг дээрээ һайн һайханаар лэ гэжэ үрээхэ байна.

Тиигэдэ гансал өөрт бэшээд, дүүргэхэ ар "Ганса хүн айл болохогүй сусал гал болохогүй" гэдэ ааб даа.

Тобшоһон тэдыгээр тухайнь уншаг ойлгуулаад үгэнүү. Юуб Жаргалнай жаргалаа аяар юһэн хүүгэдэй эсэгэ ха юм.

Ехэ басаган Сэрэн-Д хани нүхэр Гунгаев Да (һаяхан нүхэрынь Россия а ж а х ы н "газнь о хүдэлмэрилэгшэ" гэлээ зэргэдэ хүртөө) кол хонин хүрэг харуу амжалта түгэсөөр ажал

« МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН »
ГЭНЭН КОНКУРСДО ЕРЭНЭН ОЧЕРК

НАНАНАЙНЬ УТА ЗАМ
НАЙДАМТАЙ БАЙБА

эхэнь бурхандаа мордоод байгаа бшуу. Нагаса абгайдаа гурбан жэл соо байгаа. Туринсын эхин шатын ород хургуулида хуралсажа гараба. Теэд дүшэ юһэн наһатайдаа нагаса абгайнь наһанһаа нүгшөө. Яагша хэргинэ бэлэй? Уйлаан, хайлаан болоо. Бүмбэрсэг дэлхэй уужам ха юм, хүн зон олон лэ даа.

Жаргалшье Агаяа бусажа, ОКШ-гай (ниотагай нэрэ) жолоошоной курсада хурахаая оробо. Энэл шэлэһэн мэргэжэлын тэрэнэй бүхы уга харгы замынь зааж үгөө бшуу.

1951 ондо тэрэ Совет Армида алба хэхээ мордобо. Гурбан жэл соо Шэтэдэ 38151-дэхи амяарлаһан Хинганай полкын ТТ-батальоной (тяжелокабельный) хэлхэ холбооной ротодо жолоошоноор албаяа хээ, ехэ хүндэтэй бэрхэ шофёр ябажа, олон грамотануудта, шагналнуудта хүртөө.

Сэрэгэй уялгата албанһаа табигдажа, Согто-Хангилаа бусахадаа, МТС-тэ жолоошоноор ажаллаба, түрүүн ЗИС-5 түхэлэй ашаанай машинада, һүүлдэнь модо шэрэдэг лесовоздо һууба.

Армиһаа ерэхэдэнь гэршье байгаагүй. Бэрхэтэй хэн даа, энэ байдал, энэ үе саг. Зүгөөр һайн сэдхэлтэй зон олон байгаа гээшэ. Тэрэ Согтын Бударин хорёо соо дүүхүүн Хандатайнь нэгэ нэеи гэр соо байха болобо.

1955 оной хабар ГАЗ-69 машинаараа Улаан - Булагай Галаастын кукурузын бригадада нэгэтэ ерэхэдэнь, полиин хажууда хүндэ диск түлхижэ ябанан залуухан басаган тэрэнэй нодондэ тороодхибо. Одоол тиихэдэ хүбүүнэй досоо ондоохон болдо түрөөдхөө хэн. Энэнь юун бэ? Хүнэй хуби заяан гү? Тэрэ саһаа хойшо залуу жолоошон Будари ахайнгаа хорёо соохи нэеи гэртээ тогтохоёо болёо. Галааста тэши харгыдаг болошобо.

Уданшьегүй май нарада Балданай Сэбэгмэд гэжэ залуухан, улаахан хасартай, сэбэрхэн шарайтай басагантай гэр бүлэ боложо, замайнгаа ута тээшэнь бүрил эршэмтэйгээр дабшажа захалаа бэлэй.

1957 ондо МТС-үүдые тараахадань, тэндэ байһан трактор, комбайнуудынь, сеялка, плугуудынь колхозуудта хубаарилжа үгтэбэ. Тиихэдэнь Жаргал Согто-Хангилайнгаа Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо баһал жолоошоноор ажалладаг болобо.

Гэр бүлэдэнь жаргал ербэ: түрүүшын басаган түрбэ. Тэрэндэ Сэрэн-Дулма гэжэ нэрэ үгөө хэн.

Тэрэ үедэ хэдэн түрүүлэгшэнэр нэлэгдэ. 1962 ондо Бадма Цыренович Цыреновэй хүтэлбэрилхээ ерэхэдэнь, Сталинай нэрэмжэтэ

Верховно Советэй депутата кандидатаар дэбжүүлэгдэхэдэнь, манай Жаргал тэрэниие Акшаа, Карымск, Дулдарга, Могойто болон Агын олохон ниотагуудаар шэрэнэн байха. Энэл утын замда ябахадань, ямар газарнууд дайралдаагүйб даа. Тооложо барашагүй юм ааб даа. Бултын лэ үнэнтэ бэрхэ жолоошонинь гаталаад лэ, үнгэргөөдлэ, аюулгүйень сахяад лэ ябаал ха юм.

1983 ондо Д. Ж. Дондоковоо хүндэтэ амаралтадань үдэшөөд шэнэ түрүүлэгшэ Василий Сергеевич Сергеевые гурбан жэл соо шэрээ.

Жаргал өөрөө 1992 ондо хүндэтэ амаралтадаа гараа хэн. 1951 ондо арбан юһэтэйһөө жолоошон болоод, дүшэн дүрбэн жэлэй туршада энэ мэргэжэлээрэ үнэн сэхээр хүдэлөө. Түби дэлхэйе хэдэн зуу дахин тойрохо харгы зам гаталан байха. Теэд энэ ажаллаа, "түмэр мориёо" орхихо огто дурагуйл даа. Мүнөө болотор бензовоздо ажаллажа, Могойто, Даранһаа бензин, сольрка шэрэжэ, Хара-Намаатынгаа бригадые хангаһаар лэ зандаа ябана бшуу.

Эдэ мурнуудые мүнөө бэшэжэ һуухадаа, тэрэ энэ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ хэды олон модо газарые гал тэргээрэ гүйлгэжэ гарааб гэжэ ханахадаа, ухаамни хүрэнгүй.

Хордохинь - Хобаровскийн хүдөө институт дүүргэһэн, а мэргэжэлтэй. Мүнөө уһанай хүтэлбэрилэгшөөр хүдөө дүүргэдэ, "Байгал" анса табан жэл соо хүдэлөө. Удаань Соёлой инд дүүргэдэ, гурбан жэл хургуулида хореограф ажаллаа. Дүрбэдэхиинь мүнөө соёлой байш директор. Табадахинь Цынжидма Улаан-Удын училищи дүүргэдэ Зургаадахинь автомашинын жолоо Долоодохинь - Ду Лоноградтай театр институт дүүргэдэ. Намсарасвай нэрэ Бурядай гүрэнэй академ драмтеатра артисткаарх Найдмахинь - Данзан, Удын Хоца Намсар нэрэмжэтэ академи драмтеатрай декорато Юһэдэхиинь - Дарима Сибириин Соёлой искусствын академинин оюутан.

Саашань энэ дурс дүүргэхэдэ, жаргалай зам гаталжа ябахэ тэрэнтэй аяар дүшэн суг хамта һууһан Бал Сэбэгмэдэй, энэ олон һайхан хүүгэдэй оролдолог, габьяае тэмдэглэхээр байна.

Б-Д, ДА
ажалай ветеран

Манай больницын терапевтическэ таһагай эмнэдтэ аргалууһан, махабадаа һайжарууһан хүнүүд заабол үнэн зүрхэһөө баяр хүргэһэн байдаг.

Тээмэндэ хуушанайнгаа танил Хурамхаанай совхоздо үлэсхэйгөөр бүхы наһан соогоо хүдэлхэн Санжа Бубушкевич Гармаевтай уулзажа хоёрдэлдэб.

Үбшөөл, больницада ороод гарааб даа, операцияда ороо хэм. Хирургнууд Валерий Доржиев, Валерий Гармаев гэгшэд саг соонь намайе аргалаа. Эдэ үдэрнүүдтэ баһал бэсмени муудаад, терапевт Анатолий Дондулович Жигжитовтэ эмнүүдэб. Тэрэнтэй сугтаа хүдэлдэг бусад сагаан халаадган ехэл һайн абари зайгай зон байха юм байна. гэжэ Санжа

таламни намда дуулгаба.

Үнэхөөрөөшье, терапиин таһагта хүдэлдэг медсестр. нууд Рита Маланова, Дарима Ширеторова, Ирина Раднаева, Оюна Хубулеева гэгшэд хүдэлмэридоо нарин нягтаар хацдаг залуушууд, гэжэ Хурамхаанай сомоной харьяата газарай таряашанай ажалые хүтэлбэрилэгшэ Номол Ринчино аха нүхэр Санжа Бубушкевичын хөөрөө дэмжэбэ.

Рита Маланова арбан жэлэй саада тээ Красноярск хотын медицинн училищэй амжалтатайгаар дүүргэдэ, тэндэ дүрбэн жэлэй хугасаа соо хүдэлөөд, һүүлээрнь түрэл ниотагаа бусажа, түбэй больницада хүдэлэ. Энэ басагы хүйтэн гартай, һайнаар тарилга хэдэг гээд аргалуулагһад хэлэдэг

юм.

- Манайтнай Дарима - эгэшэ баһал бэрхэ, худал оложо үбшэнгүйгөөр тарилга хэдэг байха, -гээд аргалуулажа байһан ажалай ветеран Иннокентий Иванов хэлэнэ. Энэ нүхэрнай урдандаа түбэй больницада хүнгэн машинны жолоошоноор, гаражые даагшаар хүдэлхэн байха юм. Эндэл ажаллажа ябахандаа, наһатай боложо, амаралтада гаранхай ааб даа.

- Сагай хэды хүшэр хүндэшье хаань, үбшэн, үбдэһэн хүнүүдэ шадал соогоо эмнэжэ, хүд дээрэнь гаргана гээшэбди. Гол больницымнай байранууд хуушараал гээшэ ааб даа. Аяар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай урда тээ эгдэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Мунко Будаинай хүтэлбэри доро бодхоогдожо,

ашаглалгада үгтөө юм гэлсэдэг. Мунко Будаин гээшэмнай манай республикын түлөөлэгшэдтэй сугтаа 1936 ондо Москвада Кремль соо гүрэн түрын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаһан. Бүхэсоюзна староста Михаил Иванович Калининай гарһаа Ажалай Улаан Тугай орден абанан хүн байһан шуу, - гэжэ аймагай больницын терапиин таһагые даагша Анатолий Дондулович Жигжитов хөөрбэ.

Коммунист ёһо гуримай маңдажа байха үеэр эгдэ шэнэ больница бариха тухай асуудал хэдэн удаа табигдаа юм. Теэд барилган хойшолуулагдажал байгаа. Мүнөө энэ хүшэр хүндэ сагта шэнэ больницын байранууды барижа ашаглалгада оруулха гээшэ тинмэшье бэлэн бэшэ. Энээн

тухай мартахаар аал?! Үеэ даа. Мүнөө байгаа болы хирургийн таһагай хүнүүдэй хоол баридаг газар таһалгын нюрга модон һай хухаржа унахаар болы Больницын палатанууд үбшэнгэндэ зохи эрхэ олгохо саг хүрээжэ ербэ. Палатанууд соонь шагнаха арга олгоходо бэшэ ха юм. Хүл А үбшэнгэнэй хаража телевизор больница соогоо хаа, ямар зохи хэм? юумэн эндэ үгы. Энээн тү аймагай захиргааһаа хэмжээ абажа, энэ А усадхагүй һаань, шах байдалда ороод Хурамхаанай больница хүнүүдэ хайшан гэжэ болоно гэшэб?

Г.БАД
манай

Эрдэм хуралсалай шэнэ шатада

БУРЯД ХЭЛЭЭР ЮУ ЭЛҮҮЛЖЭ НУРГАХАБ?

Совет засагай үедэ, бүхи ууфта хуралсалай предмедууг, тэрэ буряад хэлэн нэгэл программаар үг үгээр эгдэг байһаншш. Бултанда

бэхи байха ёһотой ха юм.
хурагшад ямаршье дунда шатын хургуули дүүргэжэ гарахадаа, хуралсалай предмет бүхэнөөр ямар мэдэсэ, шадабаритай болоһон байха ёһотойб гэхэн асуудал хуралсалай стандарт соо хараалагдана. Энэ үгые Ц.Б. Цыдендамбаев "Орог - буряад толи" соогоо илгэжэ оршуулна: нэгэ хэбтэ оруулаа, нэгэ хэбтэй болгохо хэмжээн, нэгэ янзын юумэн. Дорой үгтэһэн эрилтэнүүд Үндэһэ яһатанай эрдэм хуралсалай институтдай Буряадай филиалда захойдогдоод, Буряадай Эрдэм хуралсалай министрствээр баталагдажа, гүрэнэй стандарт болгогдоһон юм. Ушар тиимэхээ энэ стандарт соо буряад хэлээр хараалагдһан эрилтэнүүд хургуули бүхэнгэ гүйсэд бэлүүлэгдэхэ болоно.

манай ажабайдал эрид хубилаа.
ка соомнай элдэб янзын хургуулинууд бонхой: гимназинууд, коллежнууд, д, элдэб предмедуугые гүйсэгээр гын, авторска болон бэшэшье нууц.
тиимэхээ олон хургуулинууд буряад литературы программинуудые охёон табяад, хэшээлүүдээ үгээр гэдэг Багшанарай зохёоһон программинууд "газнь ондоо байгаашье наа, бэлүүлэхэ адли байха болоно, тобишолол хэлэбэл, ай мэдэжэнь гүйсэгы, шадабаршш бата

БУРЯД ХЭЛЭ ЗААЛГААР НУРАЛСАЛАЙ СТАНДАРТ. ЭХИН ШАТЫН НУРАЛСАЛ

хургуулида үзэгдэхэ хэлэн хадаа дунда заагдадаг түрэлхи хэлэ агурын үндэһэ һууринь, алтань боложо үгэдэг.
массуудта буряад хэлэ ша даабарит сэгнэхэдээ, гансал дорой тоологдоһон эрилтэнүүдые хараха болно, мүн тэднэй оролдооло, хүгжэлтын хараадаа абаха зэргэгэй.
1. Буряад хэлээр табигдаха эрилтэнүүд.
хурагшад бүхэн эхин хургуули дүүргэхэдээ, нимэнүүд дүршэлтэй болоһон байха:
- алфавит;
- үзэгүүд ба абяанууд. Аялган ба хаһалган абяанууд. Эрэ, эмэ, эрсэ аялганууд. Түргэн ба удаан аялганууд. Дифтонгнууд. Аялгануудай тааралдаа, һубарил ба нугарал. Абтаһан үгэнүүдэй залгалтанууд. Хатуу ба зөөлэн, хонгёо ба бүдэхи хашалганууд. Абтаһан үгэнүүд ба тэднэй залгалтанууд. Фонетическэ шүүбэри;
- үгын бүридэл. Үгын һуури ба залгалта. Үгын анхан һуурида бэшгэдэггүй аялганууд. Үгын үндэһэн ба суффикс. Нэгэ үндэһэтэй үгэнүүд. Үгын бүридэлөөр шэнжэлэл;
- хэлэлгын хубинууд: юумэнэй нэрэ, тэмдэгтэй нэрэ, глагол, тоогой нэрэ, тудоонэй нэрэ. Морфологическа шүүбэри;
- мэдүүлэл. Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба шангадхһан мэдүүлэлнүүд. Мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүд. Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд. Мэдүүлэлэй һүүлдэ табигдадаг сэгэлэтын тэмдэгүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдэй хоорондохи ба, болон союзуудые хэрэглэлэгэ. Синтаксическа шүүбэри.
2. Уншалгаар табигдаха эрилтэнүүд.
хурагшад бүхэн эхин класс дүүргэхэдээ, нимэнүүд дүршэлтэй болоһон байха:
- зүбөөр, уранаар, интонаци (аялга) баримталан, удхынь ойлгожо, түргэн темптэйгээр уншаха;
- литературна хэлэнэй гурым баримталан, минуга соо 60-70 үгэ уншаха;
- текстдэ табигдаһан асуудалнуудта зүбөөр харюусажа шадаха;
- уншаһан расказайгаа удхыё оорынгөө табигһан түсэбөөр хөөрэхэ;
- уншаһан текстгэ хубинуудта хубаагаад, тэдэнэйнгээ удхын холбоо ба болоһон үйлыё оложо шадаха;
- расказ соохн үйлэдэгшэ ноуринуудай ябадалда сэгилэтэ үгэхэ;
- оорынгөө хараһан. дуулаһан юумэн тухайгаа хөөрэхэ;
- уран зохёолнуудые жанринуударинь илгажа шадаха (онгохон, расказ, басни, шүлэг).
3. Бэшгээр табигдаха эрилтэнүүд.
хурагшад бүхэн нимэнүүд дүршэлтэй болоһон байха зэргэгтэй:
- уншаһан юумэнэйнгээ гол удхыё оорынгөө үгөөр бэшэхэ;
- хараһан гү, али дуулаһан юумэн тухайгаа богонихон расказ зохёожо шадаха;
- оорынгөө табигһан түсэбэй ёһоор изложени бэшэхэ;
- хамтаараа (классаараа) табигһан түсэбэй ёһоор богонихон

сочинени бэшэжэ шадаха;
- зурагуудые хараад, тэдэнэйнгээ удхаар богонихон расказ зохёон бэшэхэ;
- үзэхэн, хараһан, хүнэй хөөрэхэн, экскурсида ошоһон тухайгаа тайлбарлиһан удхатай сочинени бэшэжэ шадаха;
- багшын уншажа үгэхэн текстын удхаар изложени бэшэхэ.
4. Холбоотой хэлэлгээр табигдадаг эрилтэнүүд
хурагшад мэдэсэ ба шадабаринууд нимэ байха. Хэлэнэй шүүбэри хэжэ шадаха:
- 2-3 орфограммагай үгэнүүдэй фонетическэ шүүбэри;
- үгын бүридэлөөр шүүбэри;
- хэлэлгын хубинуудаар морфологическа шүүбэри;
- синтаксическа шүүбэри.
Илгаруула шадабаринууд.
- эрэ, эмэ, эрсэ аялганууд;
- түргэн ба удаан аялганууд;
- дифтонгнууд;
- аялгануудай һубарил ба нугарал;
- үгын бүридэлнүүд;
- мэдүүлэлнүүдэй илганууд;
- мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүд;
- мэдүүлэлэй һүүлдэхи сэгэлэтын тэмдэгүүд;
- арадай аман зохёолнууд;
- арадай аман зохёолнуудай илгаа (онгохон, үльгэр, опһон үгэнүүд, таабаринууд);
- уран зохёолнуудай илгаа (шүлэг, расказ, басни).
Мэдэжэ, ойлгожо абһанаа бодотоор хэрэглэжэ шадаха:
- эрэ, эмэ ба эрсэ аялгануудые үгэ соо зүбөөр хэрэглэхэ;
- түргэн ба удаан аялгануудые зүбөөр хэрэглэхэ, бэшэхэ;
- аялгануудай тааралдаа, һубарил ба нугарал зүбөөр хэрэглэхэ, бэшэхэ;
- абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй аялгануудые (-а,-о,-э) зүбөөр бэшэхэ;
- илган хатуу ба зөөлэн тэмдэгүүдые зүбөөр хэрэглэхэ;
- үгэнүүдые бүридэлөөрнь шүүбэри хэжэ;
- тусхайта юумэнэй нэринуудые ехэ үзгөөр бэшэхэ;
- хонгёо ба бүдэхи хашалгануудые зүбөөр хэрэглэхэ;
- үгын дунда ба һүүлдэ б-п, г-к, д-т хашалгануудые зүбөөр хэрэглэхэ;
- текст (мэдүүлэл) соһоо хэлэлгын хубинуудые оложо, зүбөөр нэрлэхэ;
- мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүдые оложо шадаха;
- мэдүүлэлэй һүүлдэхи сэгэлэтын тэмдэгүүдые (точко, асууһан ба шангадхһан) зүбөөр бэшэхэ;
- нэгэ түрэл гэшүүдэй хоорондо залтай, "ба, болон" союзуудые зүбөөр бэшэхэ;
- үхибүүдтэ зориулаһан номуудые бээ даагаад уншажа һураха;
- уншаһан текст дээрээхүдэлжэ шадаха;
- текстые хубинуудта хубаагаад, тэдэнэртээ зохихо нэрэнүүдые үгэхэ;
- багшын уншажа үгэхэн текстые оорынгөө үгөөр хөөржэ, алдуугүйгөө ойлгосотойгөө бэшэжэ шадаха.

Д.ОШОРОВ,
Үндэһэн эрдэм хуралсалай институтдай Буряадай филиалые даагша.

ЦЫНДЫМА ПАРХОНОВА гуроан жэлэй урда тээ Багдаринай дунда хургуули дүүргээ һэн. Тэрэ арбан үхибүүтэй үнэр баян бүлэдэ түрэхэн юм. Цындыма зургаадахи үхибүүшинь болоно. Эгээл тиимэхээ тэрэ хүдэлжэ, гэртэхилдээ туһаахыё шидээ һэн. Бага балшар һаһанһаа хойшо ажалда дүршэл шадабаритай басаган аймагайнгаа түб һууриной "Витим" гостиницада ажаллажа захалба. Хүн зондо энэрхы дулаанаар, анхарал оролдосотойгөөр хандадаг басаган энэ бууһан айлашадта хүндэтэй юм. Энэшынь гайхалтай бэшэ. Юундэб гэхэдэ, гостиницын номернууд соо ходоодоо ариг сэбэр, дулаан, таатай зохио байдаг лэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гостиницын администратор Цындыма Владимировна Пархонова.
Ц.ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

5 ЭРЬЕ ХОНИ, 20 ТОННО ОРООНО...

"Дружба" колхозой таряшад, төжөөл бэлэдхэгшэд ажахынгаа түб буюса болохо Мужыха һууриной соёлой байшан соо сугларжа, ажалайнгаа дүнгүүдые согсолбо. Ажахын ахамад агроном Сергей Матвеевич Танганов элидхэл хэхэдээ, урданайхида орходоо яһала дээгүүр дүнгүүдые туйлаабди гэжэ тэмдэглэбэ.

Б. Ж. Жамсуевай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригада 2499 гектар талмай дээрэ шэниисэ, ешмээн, обёос тарихан, 2219 гектар паар хахалһан юм. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 16 центнер шэниисэ, 17,5 центнер ешмээн, 12,4 центнер обёос хуряагдаһан болоно. Комбайнер Солбон Гынденевич Доржиев 5070 центнер орооно сахижо, колхозой "Чемпион" гэхэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө. Комбайнернууд А. Л. Базаров, О. Б. Гончиков гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Таряа хуряалгын үедэ комбайнернуудай һаадгүй хүдэлэлгыё хангаһан жолоошод, трактористнууд мүн лэ урмашуулагдаа. 4844 центнер орооно зөөһөн Б. В. Дымбрылов жолоошодой дунда онсо шалгараа. "К-700" түхэлэй гурбан трактор шэнэ ургасын орооно зөөлгэндэ хабаадуулагдаһан байгаа. Трактористнууд соһоо эгээл ехэ орооно - 7855 центнер Ю. А. Лодоев зөөгөө. Таряанай тоогые даагша Ж. Л. Базаров ажалайнгаа хоёр салингаар урмашуулагдаа юм. Орооно һайнаар сэбэрлэжэ хадагалһан хүнүүд табан эрьё хони, 20 тонно орооно абаха болоо.

Юһэн хүнһөө бүридэхэн Б. Д. Жалсановай үбһэшэдэй бригада 4871 центнер һайн шанартай үбһэ нөөсэлжэ даабарияа 139,2 процентээр үлүүлһэн байна. Энэ бригада нэгэ миллион түхэригэй мүнгөн шанда хүртөө. Гадна Ц.-Д. Ч. Цыдыповэй, С. Ц. Цыбиковэй үбһэшэдэй бригаданууд мүнгөн шангуудта хүртэхэн байна.

Суглаанай һүүлээр Нархатын Соёлой ордоной дэргэдэхи агитбригада нотагаархидаа халуунаар амаршалаад, концерт харуулаа.

Э. БУДАЕВ.

ХҮНДЭНЬ БУУРАНА

Трапесиб гэхшэ Номгон далайдахи Азини ороноудһаа Европо уруу тон ехэ ашаагай зөөгдэдэг зам байһанаа, мүнөө тиимэ бэшэ боложо байна. Жэпшэнь, 1980 ондо энэ замаар 70 мянган контейнертэй ашаан зөөгдэхэн байгаа һаань, байгша оной долоон һарын гуршадта оройдоол 15 мянган контейнер зөөгдөө. Контейнер бүхэнэй түлөө хоёр мянган америк доллар абтадаг, тини эндэхээ нилээд ехэ валюта ородог байһанаа, тэрэнь эрид доошолбо.
Энээндэ россикидоһондоол ээмэгтэй. Юун бэ гэхэдэ, тэдэнэр контейнерүүдые ходотолоно, мүн Сибирини энэ ехэ замаар һэгэ абаһанай туюулаа ехэ эсэн эринэ. Энэ замаа ашглан, ехэ мүнгөө оруулжа гэжэ һанаашалаад, тэрэнь бүтэнгүй, урдаһ орожо байһан олобошье алдаба ха юм. "Үлүү харһаар, булуухимэлбэ" гэхэнтэй алл.
Харни фирмэнүүд ашаануудые далайн замаар элгээдэг болонхой. Контейнер

нэрэдэг суданууд гуһаад сүүдхэ ябажа, Японһоо Европо хүрэдэгшье һаань, ашаамнай дээрмэдэ ортохогүй, тамуужада Россикидал адли бүхи юумэс хурга хухадгүй тооложо бэшэхэ эрилтэ табигдахагүй гээд, тэдэнэр уһан зам шэлэнэ. Харни гададын фирмэнүүд коммерческэ шоуэяла хамгаалжа гэжэ, хамаг эльгээһэн юумэс тоолохо дурагүй байдаг. Ингэжэ тоологдоһон списогыё СНГ-гэй портнуудта хулгайшадуншаал, юу энцэ ябанаб гэжэ мэдэжэ абадаг гэнэ.
Эдэ бүгэдыё хараада абажа, харни фирмэнүүд ашаанайлаар харуулажа, тэдэнэй эрилтэнүүдыёнь хангабал, Трапесибнай урданайхидал ехэ олоо оруулжа эхилэхэ бэлэй. Юун бэ гэхэдэ, Находкоһоо Санкт-Петербург хүртээр оройдоол 12-15 сүүдхэ соо тэдэ ашаануудые хүргэхэ аргатай бинуу. Энэнь далайгаар абаашаһааа хоёр дахин бага саг болоно.
Хэблэлһээ абтаба.

ОЛОНОЙ МАГТААЛДА ХҮРТЭБЭ

(Буряад Республикын искусствын габьяата ажал ябуулагша В.И.Кондратьевай зохёохы ажалай 30 жэлэй ойн баярай үдэшэһөө тэмдэглэлнүүд)

Энэ баяр ёһололой үдэшые республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А.Д.Карнышев нээжэ, буряад драмын театрай ахамад режиссёрто Амаршалгын бэшэг мүнгэн бэлэгтэйгээр барюулба. Удангүй театрай мимүүдэй хубсаһатай Пантолеоне, Тарталя гэгшэд (артистнууд Б.Раднаев, Э. Жалцанов) бии боложо, энэ үдэшын гол герой болохо Владимир Ильичэй "сүүдэй хэрэг" эхилбэ. Театрай артистнууд хара хубсаһатай, судьянарай прокуророй хара малгайнуудтай гаража ерээд, "сүүдэй" хэрэг ябуулжа захална.

Нүгөө захадань гэмтэниие сагааруулаха хүсэлтэй адвокатуудай рольнуудта бүлэг артистнууд наадажа, гол герой болоһон В.И.Кондратьевай бүхы наһанай ажал хэрэгые, наадаһан рольнуудыень, найруулан табиһан жүжгүүдыень хамгаална, хайн хайхан үгэнүүдые хэлэнэ. Гол Гүрэнэй гэмнэгшын ролинэе республикын габьяата артист Д. Дашинамжилов гүйсэдхэнэ, ендэрэй саана тэрэ байнхай алхаараа тоншон гэмнэнэ...

Миний найруулан табиһан жүжгүүд, тэдэнэй геройнууд миний түлөө хэлэхэ, гэжэ "гэмтэн" В.И.Кондратьев хэлээд, үүдэнүүдтэй хаалтынгаа саана нуушана.

Б. Эрдынеевэй "Хазаар хара хахал" гэхэн комедийн хэһэг харуулагдажа, жүжгэй залуу геройнуудай рольнуудта республикын габьяата артистнууд С.Шарапова, В. Самбуев, хүгшэнэй ролдо Россин габьяата артистка Ц.Уладаева гэгшэд шогтой хүжюунээр, дуу шуутайгаар наадаба.

Удангүй Ч. Айтматовай "Эхн таряаланһаа" гол героиня болоһон Толгонийн үгүүлэлнүүдые Россин габьяата артистка Лариса Егорова шадамар бэрхээр хэлэжэ, шагнагшадай зүрхэ сэдхэлые хүлгүүлбэ. Дайнай хүшэр хүндэ

ашаае бэе дээрээ абahan эхэнэрнүүдэй арай гэжэ суглуулһан орооһые бодхуулһан Дженшенкулда хулгайлуулһан, суг хүдэлһэн эхэнэрнүүдэйнь хулгайланһан түлөө нэгшье зэмэлээгүй байһан тухай габьяата артистка зүрхэнэй уярмаар хөөрөө.

А. Арбузовай "Эрхүүгэй түүхэ" гэхэн жүжгэй хэһэгтэ С. Шараповатай өөрөө наадаһан Владимир Ильич Серёжын роль гүйсэдхэжэ, инаг дуранай наһын мэдэрэл түүхөөбэ.

Монгол орондо табигдаһан Гоголийн "Ревизор" гэмнэгдэжэ, режиссёр урбажа, харида жүжгүүдые табиһандаа зэмэтэй гэгдэбэ. Энэниень буруушаһан зон, зэмыень сагааруулагшад гэршэ болгон энэ жүжгөө хэһэг харуулаха. Гол роль гүйсэдхэнэ Россин арадай артист М. Елбонов (Хлестаков) энэ жүжгэй героиниуд болоһон С.Шарапова (басган), С.Жаргалова (эхэ) гэгшэдтэй алярхалдана, хоюуландань дурлаһан тухайгаа хэлэнэ, тархинуудыень эрьюулнэ.

Удаань Фигейредын "Үнэгэн ба виноград" гэхэн жүжгэй герой Эзон (Россин арадай артист Г.Бутуханов) гаража, "эгээл эрхим эдээн - хэлэн, юуб гэхэдэ, тэрэнэй туһаар хүнүүдые һургадаг, хайн юумэ дуулагдаг" гэжэ хөөрөнэ. Харин адаг эдээн - баһал хэлэн, юуб гэхэдэ, тэрэнэй зэмээр муу юумэн хэгдэдэг, худал хуурмаг үгэ дэлгэрдэг гэжэ баһа Эзон хөөрөнэ.

Удаань Н.Дамдиновай "Арадай баатар Гэсэр хаан" гэхэн томо бүтээлхэ хэһэгтэ гол геройн (М.Елбонов) байлдаанда хубсалхадань, хатадын (С.Шарапова, А.Егорова) харгын урда тээ амархыень урина. Гэбэшые Гэсэр хаан сүлөөгүй хубсалха үедэн бүлэг зон ("Байгал" ансамблинхид) түбэнгийн хоолойгоор магтаал дуулахынь

нагнахада, аргагүй гоё, ехэ зохид байгаа. Иигэжэ ахамад режиссёрой найруулһан жүжгүүд гэмтэниие "сагааруула", ажал хэрэгые гэршэлнэ. Энэ үдэшын хоёрдохи хубида зохёохы ажалынгаа 30 жэлэй мүн алтан ойнуудаа тэмдэглэжэ байһан В.И.Кондратьевые Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л.Ч. Нимаева амаршалаад, шэнэ амжалта хүсэбэ. Ород драмын театрай зүгһөө ахамад режиссёр Б.Горбачевский, ахамад уран зурааша В.Бройко гэгшэд амаршалаа зуураа, режиссёрой хүтэлбэрилэгшын бэлигые тэмдэглээд, "Весттайдын түүхэ" гэхэн жүжгөө хэһэг харуула, артистканыуд Владимир Ильичые амаршалба.

СССР-эй арадай артист Ким Базарсадаев, Россин искусствын габьяата ажал ябуулагша, композитор Базыр Цырендэшиев гэгшэд халуунаар амаршалаад, "Мартагуйб" гэхэн шэнэ дууе мүнгэн бэлэгтэйгээр бариба. Республикын Соёлой министрствын, Гүрэнэй филармонийн, "Байгал" ансамблин, СТД-гэй, РЦНТ-гэй зүгһөө хани халуун амаршалганыуд хэлэгдээ, хайн хүсэлнүүд, үрэлнүүд табигдаа. Сээжын гүнзэгшөө зэдэлһэн баруун буряадуудай дууе Россин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В.Ц.Дамбуева бэлэглээ.

Соёлой болон искусствын училицида театрай артистнуудые бэлдэжэ байһандань баярай үгэнүүдые тус училициин директор Л.В.Лоскутникова болон бусад хэлэжэ, хайн хайханые хүсэбэ. Буряад драмын театрай ахамад уран зурааша Б.Доржиев шогтой хүжюун бэшгэ уншажа, олониие хүсэжэ.

Монголой Нацагдоржын нэрэмжэтэ театрай директор нүхэр Зориг, "Арсалан" гэжэ хубин театрай артистка Цолмон

гэгшэд "Монголой эрхим соёлшон" гэхэн тэмдэг Владимир Ильичтэ зүүлгээд, монгол ёһоор хадаг бариба, бэлэгүүдые дамжуулба.

Мэдээжэ уран зохёолшо Д-Р. Батожабайн хани нүхэр намасу Батуевна ахамад режиссёрые амаршалаад, "Төөригдэһэн хуби заяан" гэхэн номоорнь кинофильм буулгуулахыень захяа.

Усть-Ордын автономито округһоо М.В.Дарбеева, Г.В.Осипова болон бусад нотагаархидын гаража, хайхан үрээл үгэнүүдтэйгээр, мүнгэн бэлэгтэйгээр "Панасоник" түүхэлэй телевизор бариба. "Наран шэнги мандажа, нарһан шэнги халбаржа" байхыень хүсөөд, Буха ноён баабай тухай жүжгэ-найруулга табихыень захижа, нютагай уран зурааша Анжелика Алсаткинагай Буха ноён тухай зурагуудтайгаар бэлэгүүдэ дамжуулан байна.

Улаан-Үдэдэ ажаһуудаг нютагаархидын (бэлэлэйнь түрүүлэгшэ В.Н.Башкеев) ВАЗ-21099 түүхэлэй хүнгэн машина Амаршалгын адрестайгаар В.И. Кондратьевта бэлэглэхэдэнь, зал соо хуугшад нэрмөө альга ташалгаар угтаба. Үшөө тийхэдэ ухаан бодолой ба хани барисанай һүүдэ гэршэ болгон мүнгэн гаһа бэлэглэсээ. Нютагаархидтань баярые хүргэн, М.Елбонов "Угай хоймор - Усть-Орда" гэхэн дуу бэлэглээд, баһал 1 миллион түүхэриг хубингаа театрһаа барюулба.

Арадай поэт Гунга Чимигтов, ВАРК-ын президент Д-Н.Д. Дугаров Усть-Ордын, Шэтын вице-президентүүдтээ суг гаража, уран бэлэгтэниие амаршалан, буряад ёһоор тэрлиг үмдэхүүлбэ. Энэ үдэшэ Хальмаһаа, Абаканһаа, Петербурһаа болон бусад газарһаа амаршалгын телеграмнуудые концертые хүтэлһэн Лариса Егорова уншаад, хубингаа театрһаа 1 миллион түүхэриг бэлэглээ.

"Ариг ус" гэхэн (Е.К.Ханхалаев), Бико (Р.И. Мангатаева), "В" фирмэхээ бэлэг-сэлэг зөөри яһала адхарба, областион Олойн соёл миллион түүхэриг В.Ильичэй счётго ороо, наймаанай-промы палатаһаа (В.С.С "Годли" фирмэхээ, эмхинүүдхээ түлөө ерэжэ, юбилярые хамаршалба.

Улаан-Үдэ хотын заргулваа А.Г. Лубсанов үгэнүүдые хэлэжэ, режиссёрто Хүгграммота барюулһан "Буряты: традиции и гэхэн шэнэ ном сээгүүдтэйгээр захиргаанай соёлой дааша В.Щ.Ц бэлэглэбэ.

Захааминай, Хур баргажанай аймагууд театруудай түлөөлгөй толгой үхэр, мор Владимир Ильичтэ ба тухайгаа нэрлээ.

Энэ үдэшэ дуунуу хатар наараа, режиссёр Ф.С. Сахир үгэнүүдые хэлэбэ. Эгэ буряад драмынхиды амаршалаа. Театрай М.Х. Жапхандаев сэдхэлхэ үгэ хэмэ Кондратьевта тоороб үмдэхүүлбэ.

Түгэсхэлдэнь Владимир харюугай үгэ арад зондоо алба хэжэ байһанаа мэрэ нотагаархидтаа, суг нүхэдгөө баярые хүр олохон. Нонин зүж Владимир Ильич найруу гэжэ найдаһабди. Баз Рабдановна нүхэртэй хубүүнтээ амгалан элүүр энхэ, эбтэй ажаһуушыень хүсэнэ

Б. ОРБОНОВ

ХАРАЖА, ЁНИРХОЖО ЕРЭЭ

Железнодорожно районной дайнай бүлэг ветеранууд Эхэ оронойгоо нийслэл - Москва хото аяншалхаар мордобо. Байгша оной декабри 11-нээ 17 болотор Москва хотодо байха үедөө эднэр Поклошпо хадаа, Тапнгадагүй сэрэгшын хүшөөдэ хүрэхэ, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэцүүдэй музейдэ орожо хараһан байна.

Москва хотын бусад түүхэтэ газарпуудта хүрэжэ, дүтөөр ташилсаа, нийслэлэй хүн зоной мүнөө үедэ ямар ажабайдалтай болоһоорнь һонирхоо юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветеранууд, пивалидууд жэлэй туршада нэгэ удаа түлөөлөгшүүгөөр Эхэ оронойгоо алиһые хотонуудта хүрэхэ, курортнуудта ошожо амарха эрхэтэй юм. Биднэр хэдэн хоногой аяншалгада гараха гээд шилдэ һэмдл. - гэжэ Железнодорожно районной дайнай, ажалай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ, дайнай жэлүүдтэ Сталинград хотыс фашис эзэмдэгшэдхээ сүлөөлэлсэһэн, дайнай пивалид Я.П. Скарбовский хөөрөө.

Яков Павлович Сталинград хотыс хамгаалһанайнгаа удаа Эхэ оронойгоо олон тоото хото, һуурин, тосхоцуудые галзуу дээрмэшэдхээ сүлөөлһөөр Чехословаки хүрөө юм. Тэрэурид Баруун-урдахт, удаань Украинын нэгэдэхт, дүрбэдэхт фронтнуудай бүридэлдэ оролсожо, дайсапаа мүрдэлсэжэ ябаһаар, Чехословакида хүндэ баршархатажа, дайнай пивалид болоһон гэгшэ. Мүнөө Москва хото ошолсоһон нүхэдшье гэхэдэ, Улаан-Үдын түмэр зампадай отделспин ветерануудай нэгэн Б.Ц.Галдапов, ЛВРЗ-гэй, авиационно болон "Теплоприбор" заводуудай дайнай, ажалай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэнэр А.З.Шиншов, В.П.Игульцов, Ю.Г.Ильков гэгшэд болопо.

Дайнай ветеранууд Москва хотодо дахин хаража, хэр зэргээр ветерануудаа хүндэлдэг, дайнда баатарай үхэлөөр уһанан сэрэгшэдэй дурасхаалда табигдаһан хүшөөнүүдэй ямараар харууһалагдадаг, юунэй хэгдэдэг байһаарынь һонирхоо.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ГЕОРГИЙ ГРИГОРЬЕВИЧ Банчиков Бурядай гүрэнэй хүдөө ажахын академиин түүхын кафедрын ахалагша багша, доцент юм. Гушаад жэлэй туршада хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлдэдэг дээдэ һургуулида ажаллахадаа, хэдэн мянган мэргэжэлтэдые һургажа гаргаа. Г.Г.Банчиков оюутадта энхэргэн дулаанаар, эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг дээрэһээ залуу хүбүүд, басагадай дунда хүндэтэй.

Гадна тэрэ республикынгаа спортивна олонийтэдэ эгээл хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн юм. Ушарын гэхэдэ, табиад онуудай эхээр Володя ахатаа хамта Гоша боксын секцидэ ябажа эхилээ һэн. Тийн тэрэ спортын энэ зүйлоор республикынгаа оло дахин чемпион болоһон, зонын нааданда хабааһан байха. Ринг дээрэһээ буухадаашье, тэрэ спортоо хахасабагүй. Тийгэжэ тэрэ Георгий Григорьевич республиканска, бүхэсоюзна, уласхоорондын категориин судья боложо, ехэ-ехэ мурьсөөнүүдтэ, Олимпиин наадануудташье, тусхайлбал, 1980 ондо Москвада болоһон наадануудта олимпийскэ судья болоо һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түүхын эрдэмэй кандидат, уласхоорондын категориин судья Г.Г. Банчиков.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

менты
удай хэ
шалга
нэгэдэн
ай түр
үүлээр
илова

рай ни
ой сасу
хубил
й бо.
5 хүн
асагам
а хоёр
нуу ал
тти, үхи

ондо
нда зэ
ит бай
О мян
орьда
рин ок
алина
шанг
элһэн
онс
гаа
ой
Айна т
нтээ тэ
Айгш
мини
22 ми

ба хуули

МЭХЭ ГОХО ГАРГАЖА...

А.А. БАДИЕВ

Буряад Республикын болон Россин Федерациин гүрэнэй, ниитын элитэ ехэ ажал ябуулагша Александр Алексеевич Бадиёв 71-тэй боложо ябатараа, 1995 оной декабриин 17-до наһа бараба. Тэрэнэй нэрэ манай республикын хүгжэлтэтэй нягта холбоотой.

А.А. Бадиёв 1925 оной маргарада Эрхүүгэй областиин Нүхэд тосхондо дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэнэн юм. 1943 ондо дунда хургуули дүүргэнэйнгээ хүүлээр тэрэ Совет Армиин албанда татагдажа, абаһаар лэ фронт эльгээгдээд, 3-дахи Украинска фронтын бүридэдэ орожо, немец-фашист булимтарагшадтай дайлагдахадаа, Германиин хилэ хүрэнэн байгаа. Орловско-Курска дүхэригтэл агли, Венгриин Бадатон нуур шадар болоһон шанга байлдаанда хабаадалсаа хэн. Тэрэ хоёр дахин шархатаһан юм. Дайшалхы баатар габьяа харууланайнгаа түлөө А. А. Бадиёв олон орден, медальнуудаар шагнагданхай.

1947 ондо армиин албанһаа табигданайнгаа хүүлээр Свердловскын юридическэ институтта орожо, дээдэ хургууляа 1951 ондо шалгарһанай тэмдэгтэйгээр дүүргээд, Буряад орон эльгээгдэжэ, түрүүлэн Сэлэнгын, удаань Баргажанай аймагуудай прокуророор томилогдоо хэн. Эндэ тэрэ совет хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэжэ, Баргажанай аймагай Сөвөдэй гүйсэдхэхэ комитетэй түрүүлэгшээр хунгагдаба. 1963 ондо тэрэ Зэдын аймаг эльгээгдэжэ, КПСС-эй райкомой нэгэдэхэ секретаряар хунгагдаһан байгаа.

Республикын томо томо аймагуудта харюусалгатай тушаалуудта хүдэлхэдөө, ажалаа хайнаар эмхидхэнэйнгээ түлөө 1968 ондо тэрэ КПСС-эй Буряадай обкомой секретаряар хунгагдаба. 1984 оной зун болотор энэ тушаалдаа хүдэлөө. Удаань Александр Алексеевич Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй

Түрүүлэгшээр хунгагдаба. Тэрэл жэлдээ А.А. Бадиёв РСФСР-эй Верховно Сөвөдэй депутатаар, Россин Федерациин Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшоор хунгагдаа хэн. 1964 онһоо хойшо Буряад АССР-эй Верховно Сөвөдэй депутат байһан юм.

Үнэн шударгы ажалаараа А.А. Бадиёв Буряад ороной хүгжэлтэдэ, илангаяа соёлой байгуулалтада горитой хубитаяа оруулһан байна. Тэрэнэй үүсхэлээр, эдэбхитэй хабаадалгатайгаар СССР-эй болон РСФСР-эй зохёохы холбоонуудай нүүдэл заседанинууд Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэхэн, республикын зохёохы ажалтай сэхээтэнэй тоосоонууд Москва болон бусад хотонуудта эмхидхэгдэхэн, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй ажал ябуулга эдэбхижэхэн байгаа. Оперо болон баледэй театрта, Х.Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрта академическэ нэрэ зэргэнүүд олгогдоо хэн. Соёлой, эрдэм хуралсалай, элүүры хамгаалгын, эрдэм ухаанай олохон ажал ябуулагшад хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэбэ. Александр Алексеевич социальна хангалгын, арадай ажахын мэргэжэлтэдэ бэлдэлгын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһе хууриие бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэн юм.

Юрист мэргэжэлтэй хүн хадаа тэрэ Буряад орондо хуули, гурим журам бэхижүүлхэ, Конституцияр хараалагдан эрилтэнүүдэ сахиха, эрхэтэдэй эрхэнүүдэ хамгаалха асуудалуудта ехэ анхаралаа хандуулдаг байгаа. Хаанашы хүдэлхэдөө Александр Алексеевич арад зоной ажабайдалые, тэдэнэй эрилтэнүүдэ гүнзгы хайнаар мэдэдэг байһанаа харуулдаг хэн. Даалгагдаһан хэрэгтэ харюусалгатай, ехэюумэ мэдэдэг залан сэхэ, түбшэн даруу байһанайнгаа түлөө олоной хүндэдэ хүртэнэн байна. Тэрэ гурбан басагадые хүмүүжүүлжэ хурган, зургаан эзэнэртэй юм.

Эсэгэ оронойнгоо урда габьяатай байһанайнгаа түлөө, А.А. Бадиёв Лениней, Алдар Солын, Улаан Одоной, Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай хоёр, Арадуудай Хани барисанай орденуудаар, "Хүндэлэлэй Тэмдэг" гэжэ хоёр орденуор, олон медалаар шагнагданхай.

Александр Алексеевичэй ариун хайхан дурасхаал республикыннай ажалшадай, тэрэниие мэдэхэ, таниха бүхы хүнүүдэй зүрхэ сэдхэлдэ хэтэдэ үлэхэл.

Л.В. Потапов, М.И. Семёнов, М.А. Спáсов, А.Д. Карнышев, А.Н. Жильцов, Л.Ч. Нимаева, Л.П. Табалаев, Н.А. Астапенко, Р.Б. Гармаев, А.Г. Лубсанов, М.Ц. Гармаев, В.А. Иванов, Б.С. Семёнов, Н.Б. Пивоваров, К.К. Шомоев, В.Г. Бирюков, С.Н. Булдаев, В.Б. Саганов, В.К. Агалов, С.В. Ангапов, А.Я. Похосоев, А.Ф. Показкий, А.О. Хоринцов, Б.Н. Ботоев, В.Б. Базаров, Д.-Н.Д. Дугаров, Б.О. Цыренданшев, К.И. Базарсадаев, К.П. Альцман, Ю.Н. Кравцов, А.С. Коренев.

гэр байрын асуудал угаа орёо, хүшэр асуудалуудай нэгэн болонхой. Турын зургаанууд үмсэлэгдэхэн ба хуули бусаар худалдаха гү, али аралжаа наймаа хэхэ ябадалтай сар ушарна. Элдэб эсын хуули буса үдые" баталһан үй удаа олон ушарта байраггүй үлэхэ баатай болоно. Һан гү, али үндэр наһатайшуул хүнгэн рэгшэдэй мэхэ гоходо ородог байна гээд өө элирнэ.

Элэгдэхэн юумэээ жэшээнүүд дээрэ тула Улаан-Үдын Октябрьска районой турын хүдэлмэрилэгшэдэй хэхэн ү дүнгүүдые дурдая. Жэшээлхэдэ, 1994 абрь нарада эрхэтэн А. И. Воронинһоо районой прокуратурада ороһон байгаа. Байкалин районой Гремячинск тосхондо г гэртээ ерэхэдэмни, ямаршьеб хүнүүд эмни хуушахан "Москвич" машина, 81 хыемни асаржа орхёод ябашанан байба. машина хүбүүндэ абаашажа үгэ, байха" гэжэ тэрээндэ тайлбарилаа юм машина сооһоо эхэдэн тус машина үн тухай, мүн Улаан-Үдын Жердевей 1-дэхи гэрһээ гаргагданан тухай саарһа орини олоо бэлэй.

Эвэй үйлсын 21-дэхи номертой байрые Воронина 1994 оной сентябриин 6-да байгаа гэжэ прокуратурын мэлэгшэд элирүүлбэ. Тэрэ байраа В. А. то 1994 оной сентябриин 6-да 3 миллион эр худалдаа хэхэн үнэмшэлэгс-саарһан Тэрэ хэлсээе хубини нотариус Н. В. а баталһан гараа табилһан юм. Эрхэтэн тэрэ байрыень ондоо хүндэ худалданан, эртөө үндэр наһатай болоһон Воронина гэжэ ажаһууха эрхэгүй болоһон байба. удаа байрын шэнэ эзэд үндэр наһатай ае Гремячинск хууринда ажаһуудаг ае абаашанан байгаа бшуу. Октябрьска прокуророй эрилтээр наһатай болоһон агай бэемнь элүүрые шалгажа үзүүхэдэ, үнэй түмэллэхэ хүсэд ухаатай бэшэ, хэхэн нгоо гүлоо хүсэд харюусахагүй хүн гэхэн хэхэн байна

Октябрьска районой арадай сүүдэй 1995 оной 24-нэй шиидхэбэрээр эдэ бүхы худалдаа үнэнэтэ бэшэ, харин худал хуурмагаар гэжэ тоологдоод, байрань бодото эзэдтэнь үнэн гээшэ.

Энэгэ жэшээ. Эрхэтэн Некипеловэй гурбан байра эзэлхэ гэжэ оролдогшод тухай Психоневрологическа диспансерта эдэ абтаһан Ю. Некипеловэй эхын наһа зэргэлжэ ажаһуудаг П. И. Трофимова тай болоһон Некипеловэй хойноһоо ха эрхэтэй болоһон байба. Тэрэ 1994 нарада Ю. Некипеловэй байрые үмсэлөөд,

удаань нотариус И. П. Мамуловагай ашаар тус байрые П. И. Трофимовада бэлэглэхэн тухай документ соо гар табигданан байба. Тиигэжэ "РСФСР-эй гэрлэлгэ ба гэр бүлэ тухай" Кодексын 133-дахи статья бүүдүүлгээр хазгайруулагданан, хуули бусаар үмсэлэлгэ хэхэ ба бэлэг болгохо тухай худал документ зохёогдоо гэжэ прокуратура элирүүлэ хэн. Октябрьска районой арадай сүүдэй шиидхэбэрээр тус байра үмсэлхэ хэрэгын болуулагдажа, бодото эзэндэн бусагданан байна.

Байрануудые гартаа оруулхын тула бэлэн олзодо дуратайшуул худал хуурмаг саарһа, документүүдые бэлдэдэг болонхой юм. Жэшээлхэдэ, П. Санжеев Б. Башеев хоёр 3 таһалгатай байра эзэнэйн наһа бараһанай удаа хоһон, хаалгатай гэжэ мэдээд, худал хуурмаг документүүдые бэлдэ хэн. Забельский гэжэ эрхэтэн 1 миллион түхэригөөр тэрэ этигэмжин документ өөрөө бэшээд, байрыень худалдаха эрхэ тэдээндэ олгоһон байба. Тэрэ хүйхэрнүүд 3 таһалгатай байрыень 26 миллион түхэригөөр худалдаа, мүшгынэ үбэршэлөө. Тиигэжэ худал хуурмаг ябадал элиржэ, Горбуновой хүбүүндэн тэрэ байрань бусагданан байна.

"Россин Федерациин гэр байрын жасые үмсэлхэ тухай" Россин Федерациин Хуулин ёһоор ажаһуудаг гэрнүүдэй хубини зөөри болгохо эрхэ хүнүүдтэ олгогдоһон юм. Байрануудые үмсэлхэн хүнүүдэй үхибүүд хуулин ёһоор тэдэ байрануудай эзэд болохо ёһотой гэжэ хэлэгдэдэг байгаа. Гэбшые байрануудай эзэд "бурханай орондо" ошоходоо, ондоо хүнүүдтэ үгэхэн гү, али худалданан тухай үнэмшэлгын саарһа орхидог ушарнууд дайралдана. Тиимэһээ хуулин ёһоор бодото эзэдын байраггүй үлэхэдэг ха юм. Жэшээлхэдэ, 1992 оной декабриин 25-да эзэлжэ байһан гэрын А. М. Басовой зөөри гэхэн хэлсэн баталагданан байгаа. Гэбшые тэрэ гэртэн 16-тай ба 12-той басагадын тэдээнтэй хамта ажаһуудаг байгаа. Уданшьегүй тэрэ гэрын ондоо хүндэ бэлэг болгогдожо үгтөө гээд элирбэ. Эдэ бүхы ябуулануудай ашаар эрхэтэн Басов хоёр басагатайгаа байраггүй үлэхэхэ болоо хэн. Тус асуудалаар уловоно хэрэг эрхилэгдээд, тэрэ байрань арадай сүүдэй шиидхэбэрээр бодото эзэдтэн үгтэхэ болоо.

Эдэ болон бусад баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, үмсэлэгдэхэн байрануудые худалдаха, хуули буса ябадал гаргаха, худал хуурмаг аргаар байрануудые гартаа оруулаха ябадалнууд олошороо. Тиимэһээ байрын гэрнүүдые үмсэлхэ ябадалые гуримшуулаха, бага үхибүүнэй эрхые хаһаха ябадалда найдамтай хаалта хэхэ зорилго захиргаанай зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана гэжэ хэлэхэ байнаб.

Л. БАДМАЕВА,

Буряад Республикын прокуророй ахалагша туһалагша.

Уншаа, дуулаа хэн гүт?

менты и факты" газетын 45-дахи номерто урдаа хараха уудай хэды салин абадагынь оронойнгоо зондо харуулаха шалга хэгдэбэ. Правительствоын вице-премьер, ПРЕС-эй нэгэдэнги ба ханалаа нэгэдэлгын партиин) толгойлогшо ай түрүүлэн ханалаа хубаалдаха байһанаа мэдүүлбэ. үүүлээр "Памфилова-Гуров-В.Лысенко" хүдэлөөнэй лидер Памфилова баһал ханалаараа хубаалданан байна.

ХЭН ХЭДЫ САЛИНТАЙБ?

рай нигэжэ мэдүүнэ: - и сасуулбал, эгээл ехэ хубилаалта гэбэл, би болонхойб. Гэр 5 хүнһоо бүридэнэ. Басагамни Маша, би, а хоёр хүбүүд (6 ба 9 нууд). Намгамни гүй, үхибүүдтээ гэртээ

790 түхэригтэ хүрэнэн байна. Эдэ бүгэдэинһөө бүхы налогууд түлэгдэнхэй.

Ондоо тээһээ ороһон олзо оршо гэбэл, "Россин Федерациин Конституци" гэхэн номой авторнуудай ко л л е к т и в ы е хүтэлбэрлэнэйнгөө түлөө 500 мянган түхэригэй, "Энциклопедическэ словарь" гээбүүдхэндээ, мүн "А и Ф" хэблэтэдэ статьянуудые толилуулһандаа 1 миллион 655.280 түхэригэй гонорар абанхайб.

1993 ондо Сбербанкда манай гэр бүлын оруулан мүнгэн 14 мянган түхэриг байһан юм. Тэрэ саһаа хойшо энэ мүнгэндэ процент нэмэгдээ юм. ааб даа. Москвагай мэрһээ үхибүүдэй тэдхэмжэ ороһон байха ёһотой. Ондоо банкнуудта бэшэ мүнгэн байхагүй.

Тэрэ үедэ ваучераа хадам эхэдээ үгөө нэмди. Тэдэнэймшай

олзо балай харагданайгүй.

Президентын байрлаһан гэртэ 5 комнатһоо бүридэнэн квартиратайбди. 1993 ондо намда байһан ГАЗ-2410 түхэлэй машинатааа зандааб. Одхон Машааа бэшэ гэшүүд өөһэд өөһэдэн велосипедтэй.

Өөрын мэдэлэй дача үгыбди. Зундаа дүрбэн комнатһоо бүридэнэн албанай дача дээрэ ажаһуудагбди. Тэндэ бассейн, сауна, офи. циантнууд, горничнатууд, тогоошод байдаггүй.

Мүнөө болотор өөһэдэнгөө компьютер худалдан абажа шаддаггүйбди. Хилын саана ондоо зөөри ба оруулан мүнгэн үгы.

Э. Памфиловагай хөөрөөнһөө: - Жэлэй эхинһээ (үнгэрхэн 10 нара соо) минии салн хүлхэмни бүхыдөө 21 миллион 544.542 түхэриг болоно. Минии гэр бүлэмни дүрбэн хүнһөө бүридэдэг. Эжымни пепси 10 нарын туршада 1,8 миллион түхэриг байгаа. Басагамни миил гурба нара соо хүдэлнэ. Хилын саана намда счөл байхагүй.

Хүдэлдэггүй манай зөөри тухай хэлэбэл, 102 дүрбэлжэн метр талмайтай 2 комнаттой квартиратайбди. 13 сотко газарай участок бии. Тэрэмнай Москваһаа 140 модо газарта оршодог, 6х6-най модон гэр бодхоогдонхой. Үмсэдөө машинагүйб. Депутат эрхэтэй хадаа, хэрэгтэй сагтаа албанай транспорт хэрэглэдэгби.

"АЛТАН БУЛАГ" ЖЭЛЭЭ ОРУУЛБА

Хүдөө ажахын институттай оюутаднаа бүридэһэн уран найханай бүлэг бүри үннэй түүхэтэй, алдартай юм. Аяар табяад онуудта зооветеринарна институтта оюутаднаа бүридэһэн хатарай бүлэг бэлиг шадабаряа уран гоёор харуулдаг, ошотой залитай байһаараа шалгаржа, 1959 ондо Москвада үнгэргэгдэһэн Буряадай искусство, лигатурын 2-дохи декадада хабаадалсаа бэлэй. Хожомоо энэ бүлэг бэлиг шадабарияа улам арбаадахаар бээ бээлжэ, 1965 ондо "Алтан булаг" гэжэ нэрэтэй дуу хатарай ансамбль болоһоноо бүгдэндэ мэдүүлэ һэн. Буряадай АССР-эй арадай артист, арадай хатар найруулан табигша элиг бэлштэн Ф.С.Иванов энэ коллективы багтуулан, олон жэлэй туршада хүтэлбэрлэһэн юм. Тэрэнэй зохиожо табиһан "Бүхэ барилдаан", "Моршодой хатар" болон бусадны буряадай уран бэлигэй алтан жасада хэзээдээ мүхээрэн оронхой.

Энэ коллективэй дуушаднышы бээ найса мэдүүлэһэн байха. Н.С.Мункина, Буряад Республикын габыята хүдэлмэрилэгшэ М.А.Бодгин гэгшэд тус ансамблин дуушадай бүлэге хүтэлбэрлэһэн юм. Мүн энэ нэрэ зэргэтэй, бэрхэ мэргэжэлтэн П.И.Бомштейн найһанайгаа амаралтада гаратараа олон жэлдэ концертмейстерээр хүдэлмэни онсо тэмдэглэлтэй.

Энэ ансамблин хүтэлбэрлэгшээр, балетмейстерээр Пурбо Аюржанаев 1971 онһоо аша тухатайгаар ажаллаа, эдэ жэлүүдтэ городошыше, республикыншыше бүхэ хэмжээ ябуулануудта амжалтайгаар хабаадалсаһан, бэлиг талаангаа арбаадаһан юм. 1973 ондо энэ коллектив арадай гэгшэн үндэр нэрэ зэргэтэй боложо, "Алтан булага" улам ялруулан дэбжээһынь тэмдэглэхэ ёһотойбди.

1977 ондо үнгэргэгдэһэн Бүхэсоюзна, Бүхэроссин арадай уран бэлигэй фестиваль-харалганда "Алтан-булаг" лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, хүтэлбэрлэгшэнь Пурбо Аюржанаевта "Буряадай АССР-эй соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэгшэн нэрэ зэргэ олгогдоһынь һананабди. "Залуушуулай ёхор", "Баруун монголшуудай хатар", "Хурын хатар", "Залуушуулай сюите", "Барилдаан" гэхэ мэтын хатарнууд зоңдо ехээр найшаагдадаг бэлэй. Энэ ансамблие бэрхэ мэргэжэлтэд хэзээдэһынь хүтэлбэрлэжэ ябаһан баян намтартай юм. 1983 онһоо "Алтан булагынь" В.И.Шахова хүтэлбэрлэһэ. Валентина Ивановна зохиожы талаһаа үбшээргэ ехэтэй, ошотойон бодолтой, коллективэй бэлиг дэлгэрүүлжэ шадаха оншотой хүн гэжэл бээ харууланхай. Ансамбль онсо шэнжэтэйгээр амисхаалжа эхилээ гэжэ харагдадаг. Олон яһанай - тыва, саха улсасай хүнүүд

эндэнь өөһэдын шэнжэ тэмдэгүүдые оруулдаг болонхой. Эдэ арадуудай түлөөлэгшэд хальмагай, татаарай, корягай, молдовын, нивхын, украиннын болоод бусад арадуудай хатарнуудые табижа, харагдадые һонирхуулдаг болоо.

Буряадай АССР-эй соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ, хүгжэмшэн, хормейстер В.Д.Дамбаев ансамблыда шэнэ онсо шэнжэ оруулаа гэхэ хэрэгтэй. Хүбүүдэй, басагадай хоор хүдэлдэг боложо, Т.Гасимова, Э.Батуева, В.Ламаева, Б.Сандинова, Ж.Жалсанова гэгшэд бэлигтэй дуушад байһанаа харуулба. Владимир Дамбаевай хүгжэмээр зохиогдоһон дуу-хатарай сюите ансамблин репертуарые гоёоно. Ансамблин солист Б.Самбуев лимбэ дээрэ наадажа, концерт бүхэһыне шэмэглэдэг.

"Алтан булагта" жэл бүри шэнэ оюутад нэмжэ, улам дэбжээдэг, шэнэ уянга амисхаал оруулдаг һайнгтай. Ехэнхидээ экономикын, хүдөө ажахые ойнхожоругын факультэдэй оюутад жэл бүри ансамблыда нэмжэл байдаг. Юуб гэхэдэ, эдэ факультэдүүдые ударидагшад уран найханда дуратай хүнүүд байдаг тула һайн үлөөтэй гэе. Арадай уран бэлиг дэлгэрүүлэхэ ажал эдэбхитэйгээр ябууланайнгаа түлөө 1986 ондо энэ ансамбль Буряадай комсомолой шангай лауреат болоһон солотой.

Ансамблин харгы зам ута даа. Уласхоорондын замда оронхой: Румыни, Болгари, Польшо - эдэ гүрэнүүдээр ябажа, бэлиг талаангаа харуулааг болоһон юм. Олон ондоо арадуудай бэлигтэй дэбжэһэ абалсаха, өөһэдынгоо хубитые тэдээндээ дамжуулахынь үндэр зорилго эдэнэр урдаа табишхай. Республикынгаа бүхэ аймагуудаар ходо ябадаг тухайдань тогтоногүйбди. Хаанашые ябаа хадань ансамблин концерт, наадынь харагдахуунаар утгадаг, һонирходог байна.

Республикын арадай уран бэлигтэй бүхэ харалгануудта, һайндэрнүүдтэ бултагдань "Алтан булаг" хабаададаг боложо гуримшаһан, олон удаа лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн габыятай.

Тус ансамблинхид, тэрэнэй хүтэлбэрлэгшэд В.И.Шахова, В.Д.Дамбаев, С.Димчикова гэгшэд гушан жэлэйнгээ ойдо ехэ бэлдхэл хэжэ байна. Буряадай хүдөө ажахын академийн ехэ ендэр дээрэ байгша оной декабриин 21-дэ ойн саярайнь үдэш болохо юм. Ансамблыда хабаадагшад зохиожы ажалынгаа охин дунда 30 жэлэйнгээ оёе утажа байна. Саашадаа харагдадай баярта хүртэхөөр бэлиг талаангаа улам дэбжүүлэхэ, дэлгэрүүлэхэ хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлэ, энээнине харахашые байхабди гэжэ найдагдана.

В.ДАШИНИМАЕВА,
арадай бэлигтэй республикын түбэй таһагые даагша.

УРАН ЗУРАГАЙ ҺАЙНДЭР

Буряадай искусствын габыята ажал ябуулагша, Буряадай арадай уран зурааша Тимофей Абрамович Рудин зохиожы ажалда зориулагдаһан тухай выставкэ һаяхан Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей соо нээгдэбэ.

Тус выставкэ Буряад ороной ахамад уран зураашадай нэгэн болохо Тимофей Абрамович Рудин 85 наһанай ойдо, зохиожы ажалын 55 жэлэй ойдо зориулагдаһан байна. Уран зураашын хэдэн арбаад жэлэй туршада бүтэһэн 300 - гаад зураг эндэ табигдаа.

Тус выставкы Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн директор Р.Б.Цыденова нээбэ. Удаань музейн таһагые даагша Т.Е.Алексеева наһатай уран зурааша Т.А.Рудь гэгшын ажабайдал болон зохиожы зам тухай сугларгадта хөөрөө.

Уран зураашые энэ һайндэрөөрнь Буряад Республикын Соёлой министртын искусствын болон киногой таһагые даагша, Россин габыята артистка Д.Б.Сангажапова, Буряад Республикын искусствын габыята ажал ябуулагша, искусство шэнжэлгын эрдэмэй кандидат И.И.Соколова, манай республикын үннэй уран зураашадай нэгэн М.Е.Шестакова, Буряад Республикын уран зураашадай холбооной түрүүлэгшэ Ю.Е.Мандаганов, уран зурааша, скульптор Г.Г.Васильев, Буряадай профсоюзудай советэй түрүүлэгшэ С.А.Тимин, Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн директор Р.Б.Цыденова гэгшэд амаршаан хани халуун үгэнүүдые хэлэжэ, багша сээсгүүдые баривад.

Т.А.Рудин нүхэд, уран зураашад, городой уран зурагай хургулинуудай һурагшад сугларжа, бүтээлнүүдыень һонирхон хараһан байна.

Манай республикын уран зурагта дуратайшуулые тус выставкэ хаража гарахыень Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэд урина.

Д.БАЛЬЖИНИМАЕВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т.А.Рудь,
М.Е.Шестакова гэгшэд
выставкэ нээлгын үедэ.
М:ШАНТАКОВОЙ фото.

ГЭР БҮЛЭНЭРЭЙ ҮДЭР

Байгша оной декабриин 9-дэ заншалта болоһон "Гэр бүлэ-95" гэгшэн харалган Загарай тосхондо үнгэргэгдэбэ. Яруулын, Хяагтын, Ивалгын, Хэжэнгын, Загарайн аймагуудай түлөөлэгшэд-бүлэнэр энэ хэмжээндэ хабаадалсаһан байна. Республикын уран бэлигтэй түб, Загарайн аймагай соёлой таһаг энэ харалга һониноор, юрэ бусаар үнгэргэхэ гэжэ оролдоо, ухаалдыа юм. Юуб гэхэдэ, табан аймагһаа ерэнэн гэр бүлынхид багашаг онгосо дээрэ тамаржа ябаад, танилсаһан мэтээр бүхэ юумээ эмхидхэбэ. Эдэнэр хубсаһанай модель, эрэ бэрхээ, оёһон хубсаһануудда, дархалһан, урлаһан зүйлнүүдээ харуулаа, бүлэ бүхэн дуу дуулаа, хүгжэмэй инструментээр наадаа. Юрэдөө, харалгада хабаадаһан бүлэнэр өөрнө ёһо заншал, уянга аялгаяа, шөрэй будаг гэхэ мэтэ бүхэ уран бэрхээ харууладсажа,

танилсаһан байна. М хэзээшье хатар наадаһан даа.

Харалгын дүн га боложо, Заиграево т Очировтанай бүлэ 1-дэ эзэлжэ, хибэс шанда, аймагай Шэнэ-Бэрээн һу (Корнаковтоной бүлэ) (Хуурида гаража, юума машинада, Яруунын түлөөлэгшэд - Поправ айлайхи 3-даху хуури нылесос шанда Харалгада хабаадаһан бүхэндэ шан-бэлэг хүртэ байна. Нонин энэ эмхидхэхэ хэрэгтэ посуда" гэжэ АО (Улс Үнэгэтэйн совхоз болон мүнгоор туһалаа) республикын уран бэлиг Загарайн аймагай соёлой баяр хүргэһэнөө мэдүүлэ.

ТУҺАТАЙ ХЭШЭЭЛНҮҮ

Декабриин 4-һөө багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлгын республикын училищинуудай, техникумүүдэй библиотека тусхай һуралсал үнгэргэбэ.

Долоон үдэрэй турша соо Зүүн Сибириин соёлой болон искусствын академийн багша Светлана Андреевна Изова тус мэргэжэл хүнэй бээе абажа ябалга, хүн зондо хандалгын ёһо гуримт бусадшы асуудалнуудар һонирхолтой лекцинүүдые унши

Тусхай дунда хургуулин библиотекарнүүд элдэб абарн үхибүүдтэй хүдэлнэ ха юм. Тимэһээ эрдэмтэ психологой һу наһанай үхибүүн тухай, тэрэнэй һанал, хүсэл, абари за тодорхойгоор хөөрөжэ үгэхэдэнь, баһал тухатай байба.

ТОБШОХОНООР...

Тээмэндэ Саха (Яхад) Республикын ниислэл хото Якутскада Дж.Вердин нэрэмжэтэ Россин фестивал үнгэргэгдөө. Манай оперно театрай мэдээжэ дуунһан, СССР-эй арадай артистка Галина Шойдагбаева, концертмейстер Людмила Савельева гэгшэд тишэ уригдажа, уран бэлигээрээ тэндэхи шагнагшадые саясуулан байна.

Һаяхан Улаан-Үдэ П.Чайковскийн нэрэмжэтэ хүгжэмэй колледжын концертнэ зал соо "Ритмы сердца и души" гэжэ нэрлэгдэһэн концерт болобо. Эндэ Владимир Борисов, Андрей Федотов, Мэдэгма Доржиева гэгшэд, мүн "Балагуры" гэгшэн шоу-бүлэг, "Импери́я снегов" гэгшэн бүлэг болон бусад рок-дуунуудые гүйсэдхэһэн байна. Улаан-

Үдэ хотын захиргаанай соёлой таһагай боло "Восток" гэгшэн ниитын эмхиин хүдэлмэри энэ концертые эмхидхэбэ.

Н.Бестужевай нэрэмжэтэ ород драмын коллектив Шэнэ жэлдэ бэлдэжэ эхилэ. Үхибүүдтэ зориулагдаһан "Золушка" хүүгэдэй үльгэрөөр табигдаһан зүжэг режиссерынь Б.С.Горбачёвский) харуулагдаха юм.

Улаан-Үдэ хотын захиргаанай соёлой дэргэдэхи арадай фольклорой "Тоонто" а шэнэ программа бэлдэнэ. Режиссер Республикын соёлой габыята хүдэлмэри Е.А.Санжимитыпова, хормейстер С.Н.На гэгшэд энэ программа бэлдэлсэнэ, хүтэлбэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редакторай орлогшо С.Д.РИШЧИНОВ. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖПЖИГОВ Б.М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (редакторай орлогшо), ОЧПРОВ С. Д., ШИТАЕВ В. И. (хэблэлэй директор), ЦЫРЕНЦОРЖИЕВ Ц.Б. (редактор), САМБЯЛОВА Т.В.	Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ, Калайдаршвиллин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.	Газетэ хэблэлэй 2 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 4327. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг 17.00.	Буряад Республикын республиканска типографида газетэ хэблэгдэ. Директорайнь телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ №240.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретарини - 2-50-52, секретаридаид - 2-60-91, таһагтын-политическэ - 2-55-97 (даагшаны), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшаны), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - 2-61-35, 2-57-63, олоннигын хүдэлмэрини ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшаны), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. М. "Бурятин" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.